

RISTIRIIDASTA

(Elokuu 1937)

Mao Tse-tung kirjoitti tämän filosofisen teoksen heti »Käytännöstä»-nimisen kirjoituksensa jälkeen ja samassa tarkoituksessa, nimittäin oikaistakseen puolueessa silloin esiintyneet pahat dogmaattiset virheet. Tästä aiheesta hän piti esitelmän Japanilaisvastaisessa sotilaspoliittisessa yliopistossa Jenanissa.

Olioille ja ilmiöille ominainen ristiriidan laki eli vastakohtien ykseyden laki on materialistisen dialektiikan peruslaki. Lenin sanoo: »Dialektiikka varsinaisessa mielessä on ristiriidan tutkimista esineiden omassa olemuksessa...»¹. Lenin nimittää tätä lakia usein dialektiikan olemukseksi eli dialektiikan ytimeksi². Tämän vuoksi emme voi tätä lakia tutkiessamme olla koskettamatta monia filosofisia kysymyksiä. Jos pääsemme selville näistä kysymyksistä, niin ymmärrämme materialistisen dialektiikan syvimmat perusteet. Nämä kysymykset koskevat: kahta maailmankäsitystä, ristiriidan yleisyyttä, ristiriidan omalaatuisuutta, pääristiriitaa ja ristiriidan pääasiallista puolta, vastakohtien samuutta ja taistelua, antagonismin, sovittamattoman ristiriidan, paikkaa ristiriitojen joukossa.

Neuvostofilosofien viime vuosina suorittama Deborinin koulukunnan idealismin arvostelu on herättänyt meillä tavattoman suurta mielenkiintoa. Deborinin idealismilla on ollut hyvin va-

hingollinen vaikutus eräisiin Kiinan Kommunistisen puolueen jäseniin, ja on sanottava, että meidän puolueessamme esiintyneet kaavaoppiset katsomukset liittyvät tuon koulukunnan metodologiaan. Tämän vuoksi meidän filosofiantutkimuksemme päätavoitteena täytyy nykyisin olla kaavaoppisten katsomusten voittaminen.

1. Kaksi maailmankäsitystä

Inhimillisen tiedon historiassa on kautta aikojen esiintynyt kaksi käsitystä maailman kehityksen laeista: toinen on metafyyssillinen, toinen dialektinen. Ne muodostavat kaksi vastakaista maailmankäsitystä. Lenin sanoo: »Kaksi peruskäsitystä (tai kaksi mahdollista? tahi kaksi historiassa havaittavaa?) käsitystä kehityksestä (evoluutiosta) ovat: kehitys vähentymisenä ja lisääntymisenä, toistumisena, ja kehitys vastakohtien ykseytenä (yhden kokonaisuuden kahtiajakautuminen toisensa poissulkeviksi vastakohtiksi ja näiden välinen keskinäissuhde)»³. Lenin puhuu tässä juuri näistä kahdesta erilaisesta maailmankäsityksestä.

Niin Kiinassa kuin Euroopassakin oli metafyyssillinen ajattelutapa varsin pitkän historiallisen ajanjakson kuluessa ominainen idealistiselle maailmankatsomukselle ja vallitsi ihmisten mieltä. Euroopassa oli materialismikin kapitalismin alkukaudella metafyyssillistä.

Sen johdosta, että useat Euroopan valtiot yhteiskunnallisessa ja taloudellisessa kehityksessään olivat astuneet korkealle kehittyneen kapitalismin vaiheeseen, luokkataistelu ja tiede olivat saavuttaneet historiassa ennennäkemättömän kehitystason ja teollisuusproletariaatista oli tullut historian valtavin käyttövoima, syntyi marxilainen dialektis-materialistinen maailmankatsomus. Silloin porvariston leiriin ilmaantui avoimen, millään peittelemättömän taantumuksellisen idealismin ohelle vulgääri

evolutionismi, joka esiintyi materialistista dialektiikkaa vastaan.

Metafysiikka tai vulgääri evolutionismi tarkastelee kaikkia olioita maailmassa eristettyinä, lepotilassa olevina, tarkastelee niitä yksipuolisesti. Sellaisen maailmankäsityksen kannattajat tarkastelevat kaikkia maailman ilmiötä, niiden muotoja ja kategorioita ainiaaksi toisistaan eristettyinä ja ikuisesti muuttumattomina. Jos he tunnustavatkin muutokset, niin vain määrällisenä lisäyksenä tai vähentymisenä tahi mekaanisena siirtymisenä paikasta toiseen. Ja tällöinkään eivät tuollaisen lisääntymisen, vähentymisen ja siirtymisen syyt ole olioissa ja ilmiöissä itsessään, vaan niiden ulkopuolella, ts. ulkopuolisten voimien vaikutuksessa. Metafyysikot ovat sitä mieltä, että erilaiset maailman oliot ja ilmiöt sekä niiden ominaisuudet pysyvät muuttumattomina niiden olemassaolon alusta saakka, ja että niiden myöhäisemmät muutokset ovat vain määrällistä lisääntymistä tahi vähentymistä. Metafyysikot ovat sitä mieltä, että olio voi vain loputtomasti uusintaa itseään, mutta ei voi muuttua toiseksi erilaiseksi olioksi. Metafyysikkojen mielestä kapitalistinen riisto, kapitalistinen kilpataistelu, kapitalistisen yhteiskunnan individualistinen psykologia — kaikki tämä voidaan havaita jo muinaisessa orjayhteiskunnassa, jopa alkukantaisessa yhteisössäkin, ja se tulee olemaan ikuisesti ja muuttumatta. Yhteiskunnan kehityksen syistä puhuessaan metafyysikot selittävät sen johtuvan yhteiskunnan ulkopuolisista edellytyksistä — maantieteellisestä ympäristöstä, ilmastosta jne. He yrittävät yksinkertaisesti löytää kehityksen syyt olioiden ja ilmiöiden ulkopuolelta, kieltäen sen materialistisen dialektiikan perusajatuksen, että kehitys aiheutuu oliolle ja ilmiöille itselleen ominaisista sisäisistä ristiriidoista. Tästä syystä he eivät pysty selittämään esineiden ja ilmiöiden laadullista moninaisuutta ja laadun muuttumista toiseksi. Euroopassa tämä ajatus tapa sai XVII ja XVIII vuosisadoilla ilmauksensa mekaani-

nessa materialismissa, XIX vuosisadan lopussa ja XX vuosisadan alussa vulgäärissä evolutionismissa. Kiinassa metafyyssilistä ajattelutapaa, joka ilmaistiin sanoilla »taivas on muuttumaton, muuttumaton on myös tao»⁴, puolusti kauan läpeensä laho hallitseva feodaaliluokka, Euroopasta viime vuosisadalla tuotettua mekanistista materialismia ja vulgääriä evolutionismia taas porvaristo.

Dialektinen materialistinen maailmankatsomus vaatii päinvastoin kuin metafyyssillinen käsitys, että me lähtisimme olioiden ja ilmiöiden kehitystä tutkiessamme niiden omasta sisälöstä, siitä yhteydestä, joka liittää ilmiötä toiseen, ts. että tarkastelisimme olioiden ja ilmiöiden kehitystä niiden sisäisenä, välttämättömänä itseliikuntana, minkä ohella jokainen olio (ilmiö) on liikkeessaan keskinäisessä yhteydessä ja keskinäisessä vuorovaikutuksessa toisiin, sitä ympäröiviin olioihin tai ilmiöihin. Olioiden kehityksen perimmäinen syy ei ole olioiden ulkopuolella, vaan niissä itsessään, olioille ominaisessa ristiriitaisessa luonteessa. Jokaiselle oliolle ja ilmiölle ovat ristiriidat sisäisesti ominaisia. Ne juuri synnyttävätkin olioiden liikkeen ja kehityksen. Oliolle ja ilmiölle sisäisesti ominaiset ristiriidat ovat niiden kehityksen perimmäinen syy, kun taas jonkin olion tai ilmiön vastavuoroinen yhteys ja vuorovaikutus toisiin olioihin tai ilmiöihin ovat toisarvoisia syitä. Näin ollen materialistinen dialektiikka on jyrkästi torjunut ulkoisen syyn eli ulkoapain tulevan sysäyksen metafyyssillisen teorian, jota mekanistisen materialismin ja vulgäärin evolutionismin kannattajat ovat esittäneet. Aivan selvää on, että puhtaasti ulkoiset syyt voivat aiheuttaa vain olioiden mekaanista liikuntaa, ts. tilavuuden ja määrän muutosta, mutta niillä ei voida selittää, miksi olioille ja ilmiöille on ominaista loputon laadullinen moninaisuus ja laadun muuttuminen toiseksi. Itse asiassa toteutuu ulkoisen sysäyksen antama mekaaninen liike olioiden sisäisten ristiriitojen kautta. Kasvi- ja eläinmaailmassa johtuu myös

yksinkertainen kasvu ja määrällinen kehitys pääasiassa sisäistä ristiriidoista. Aivan samoin määräävät yhteiskuntakehityksen pääasiassa sisäiset syyt eikä ulkoiset.

Monet miltei samanlaisissa maantieteellisissä ja ilmastollisissa suhteissa elävät valtiot eroavat jyrkästi toisistaan kehitystasoltaan ja kehittyvät erittäin epätasaisesti. Samassa valtiossakin, joka ei ole kokenut minkäänlaisia maantieteellisiä eikä ilmastollisia muutoksia, tapahtuu valtavia yhteiskunnallisia muutoksia. Imperialistinen Venäjä on muuttunut sosialistiseksi Neuvostoliitoksi ja kuoreensa sulkeutuneesta feodaalisesta Japanista on tullut imperialistinen Japani, vaikka näiden maiden maasto- ja ilmastosuhteet eivät olekaan muuttuneet. Kiinassa, missä feodaalijärjestelmä on vallinnut pitkän aikaa, on viimeksi kuluneen vuosisadan aikana tapahtunut valtavia muutoksia, ja nyt tapahtuu muutoksia orjuudesta vapautuneen uuden Kiinan luomisen suuntaan, vaikka Kiinan maasto- ja ilmastosuhteet eivät ole muuttuneet. Totta on, että koko maapallon ja sen eri osienkin maasto- ja ilmastosuhteet muuttuvat, mutta nämä muutokset ovat aivan mitättömiä yhteiskunnan muutoksiin verraten: aikayksikköinä, joiden kuluessa havaittavia muutoksia tapahtuu, ovat edellämainituille vuosikymmen- ja vuosisatatuhanneet, jälkimmäisille sensijaan vuosituhannet, vuosisadat, vuosikymmenet, jopa muutamat vuodet ja kuukaudetkin (vallankumouksen kaudella). Materialistisen dialektiikan kannalta katsoen luonnossa tapahtuvat muutokset riippuvat pääasiassa sen sisäisten ristiriitojen kehityksestä, yhteiskunnassa tapahtuvat muutokset riippuvat pääasiassa yhteiskunnan sisällä esiintyvien ristiriitojen kehityksestä, ts. tuotantovoimien ja tuotantosuhteiden välisten ristiriitojen, luokkien välisten ristiriitojen, uuden ja vanhan välisten ristiriitojen kehityksestä. Näiden ristiriitojen kehitys vie yhteiskuntaa eteenpäin, se johtaa vanhan yhteiskunnan vaihtumiseen uuteen.

Jättääkö materialistinen dialektiikka ulkoiset syyt huo-

mioon ottamatta? Ei jätä. Materialistinen dialektiikka katsoo, että ulkoiset syyt ovat muutosten edellytyksenä ja sisäiset syyt niiden perusta, ja että ulkoiset syyt vaikuttavat sisäisten syiden kautta. Muna muuttuu tietyn lämpö määrän saatuaan kananpoikaseksi, mutta lämpö ei voi muuttaa kiveä kananpoikaseksi, sillä niillä on erilainen perusta. Eri kansat vaikuttavat toisiinsa alituisesti. Kapitalismin aikakaudella, varsinkin imperialismin ja proletaaristen vallankumousten aikakaudella, on eri valtioiden keskinäinen poliittinen, taloudellinen ja sivistyksellinen vuorovaikutus valtava. Lokakuun sosialistinen vallankumous avasi uuden aikakauden koko maailman, eikä vain Venäjän historiassa. Se on vaikuttanut eri maiden sisäisiin muutoksiin ja erityisen voimakkaasti se on vaikuttanut Kiinassa tapahtuneihin sisäisiin muutoksiin. Mutta nämä muutokset ovat niin muissa maissa kuin Kiinassakin tapahtuneet niiden maiden ja Kiinan sisäisten lainmukaisuuksien kautta. Sisäiset syyt määräävät voiton ja tappion. Voitto on tulosta armeijan voimasta tai sen oikeasta johtamisesta; tappio johtuu armeijan heikkoudesta tai johdon virheistä; ulkoiset syyt vaikuttavat sisäisten kautta. Vuonna 1927 johtui Kiinan porvariston proletariaatille tuottama tappio Kiinan proletariaatin (Kiinan Kommunistisen puolueen) keskuudessa esiintyneestä opportunistista. Kun me teimme lopun opportunistista, alkoi Kiinan vallankumous jälleen kulkea noususuuntaan. Sitten Kiinan vallankumous sai uudelleen kärsiä vakavasti vihollisen iskuista — tällä kertaa puolueemme keskuuteen ilmaantuneiden seikkailuhenkisten tendenssien vuoksi. Mutta kun me teimme lopun seikkailuhengestä, alkoi asiamme jälleen edistyä. Jotta siis voisimme viedä vallankumouksen voittoon, tulee puolueen nojata oikeaan poliittiseen linjaan ja järjestönsä kestävyYTEEN.

Dialektinen käsitys maailmasta syntyi niin Kiinassa kuin Euroopassakin jo hyvin varhaisella ajalla. Mutta vanhan ajan edustajien dialektiikka oli luonteeltaan vaistonvaraista, alkeel-

lista: sen ajan yhteiskunnallisten ja historiallisten olosuhteiden vuoksi se ei voinut vielä saada kehittyntä muotoa. Tästä syystä se ei pystynyt selittämään maailmaa kaikilta puolin, ja myöhemmin sen tilalle astui metafysiikka. Tunnettu saksalainen filosofi Hegel, joka eli XVIII vuosisadan lopussa ja XIX vuosisadan alussa, antoi dialektiikkaan hyvin tärkeän panoksen, mutta hänen dialektiikkansa oli idealistista. Vasta sen jälkeen kun proletaarisen liikkeen suuret edustajat Marx ja Engels olivat yleistäneet ihmiskunnan tiedon kehityksen myönteiset tulokset ja erityisesti omaksuneet arvostellen Hegelin dialektiikan järkipäiset ainekset ja luoneet dialektisen ja historiallisen materialismin suuren teorian, alkoi inhimillisen tiedon historiassa mitä suurin vallankumous. Lenin ja Stalin kehittivät myöhemmin tätä teoriaa. Heti kun tämä teoria oli löytänyt tiensä Kiinaan, se aiheutti täällä suuria muutoksia ihmisten mielissä.

Dialektinen maailmankäsitys opettaa ihmisiä ennen kaikkea taitavasti tutkimaan ja erittelemään ristiriitojen liikuntaa erilaisissa oloissa ja ilmiöissä ja tämän erittelyn pohjalla määrittelemään ristiriitojen ratkaisemismenetelmät. Tämän vuoksi oloille ominaisen ristiriidan lain konkreettinen ymmärtäminen on meille erittäin tärkeää.

2. Ristiriidan yleisyys

Esityksen helpottamiseksi koskettelen ensin ristiriidan yleisyyttä ja vasta sitten sen omalaatuisuutta. Kysymys on siitä, että sen jälkeen kun marxilaisuuden suuret perustanlaskijat Marx ja Engels ja heidän työnsä jatkajat Lenin ja Stalin olivat kehittäneet dialektisen ja materialistisen maailmankatsoimuksen, on materialistista dialektiikkaa sovellettu mitä suurimmalla menestyksellä monilla ihmiskunnan historian ja luonnonhistorian tutkimuksen aloilla, monilla yhteiskunnan uudistamisen ja luonnon uudistamisen aloilla (esimerkiksi Neuvosto-

liitossa). Ristiriidan yleisyyden myöntävät jo hyvin monet, ja siitä syystä ei tämän kysymyksen selvittämiseen tarvita paljon sanoja. Mitä taas tulee ristiriidan omalaatuisuuteen, niin monet toverit, varsinkin dogmaatikot, eivät ole siitä vielä selvillä. He eivät ymmärrä, että ristiriidoissa esiintyy yleinen erityisessä. He eivät ymmärrä myöskään sitä, kuinka tärkeä merkitys valankumouksellisen käytäntömme johtamistyössä on sen seikan tutkimisella, mikä ristiriidoissa on omalaatuista, meidän aikamme konkreettisille olioille ja ilmiöille ominaista. Tämänvuoksi kysymys omalaatuisuudesta ristiriidoissa vaatii vakavaa tutkimista ja sen käsittelylle on annettava riittävä sija. Tästä syystä me, tutkiessamme olioille ja ilmiöille ominaisen ristiriidan lakia, otamme aluksi selvää ristiriidan yleisyyttä koskevasta kysymyksestä, erittelemme sitten yksityiskohtaisesti kysymystä ristiriidan omalaatuisuudesta ja palaamme sitten uudelleen yleisyyttä koskevaan kysymykseen.

Kysymyksellä ristiriidan yleisestä eli absoluuttisesta luonteesta on kaksi puolta: ensiksi, ristiriidat ovat olemassa kaikkien olioiden ja ilmiöiden kehitysprosesseissa, ja toiseksi, jokaisen olion ja jokaisen ilmiön kehitysprosessissa on ristiriitojen liikunta olemassa alusta loppuun saakka.

Engels sanoo: »liikunta itse on ristiriitaa . . .»⁵. Leninin määritelmä vastakohtien yhteyden laista sanoo, että se on »...keskenään ristiriitaisten, toisensa poissulkevien, vastakkaisten tendenssien myöntäminen (löytäminen) kaikissa luonnon (ja sen mukaan myös hengen ja yhteiskunnan) ilmiöissä ja prosesseissa»⁶.

Ovatko nämä lausunnot oikeita? Ovat. Jokaiselle ilmiölle ominaisten vastakohtien keskinäinen riippuvaisuus ja taistelu määräävät kaikkien olioiden ja ilmiöiden elämän, vievät eteenpäin kaikkien olioiden ja ilmiöiden kehitystä. Ei ole oliota, johon ei sisälly ristiriitaa. Ellei ristiriitaa olisi, ei olisi maailmankaikkeuden kehitystä.

Ristiriita on liikunnan yksinkertaisten muotojen (esimerkiksi mekaanisen liikunnan) perusta ja sitä suuremmalla syyllä monitahoisten muotojen perusta.

Engels selitti ristiriidan yleisyyden seuraavalla tavalla: »Jos jo yksinkertainen mekaaninen liikunta sisältää itsessään ristiriidan, niin sitäkin enemmän sisältävät sen materian korkeammat liikuntamuodot ja erittäinkin orgaaninen elämä ja sen kehitys... elämä on lähinnä sitä, että olio jollakin hetkellä on yksi ja sama ja kuitenkin jotakin toista. Elämä on siis niinikään itse olioissa ja tapahtumissa oleva, alati syntyvä ja ratkeava ristiriita, ja heti kun tämä ristiriita lakkaa olemasta, lakkaa myös elämä, tulee kuolema. Samoin näimme, kuinka ajattelun alallakaan emme voi välttää ristiriitoja, ja kuinka esimerkiksi ristiriita sisäisesti rajoittamattoman inhimillisen tietoa-miskyvyn ja sen todellisen toteutumisen välillä pelkästään ulkoisesti rajoitetuissa ja rajoitetusti tietoavissa ihmisissä ratkeaa meille ainakin käytännöllisesti loppumattomassa sukupolvien sarjassa, päättymättömässä edistyksessä... korkeammalla matematiikalla on yhtenä pääperusteistaan ristiriita... Mutta jo alemmassakin matematiikassa vilisee ristiriitoja» ⁷.

Lenin selitti samalla tavoin ristiriidan yleisyyden: »Matematiikassa + ja —. Differentiaali ja integraali. Mekaniikassa voima ja vastavoima. Fysiikassa positiivinen ja negatiivinen sähkö. Kemiassa atomien yhdistyminen ja hajautuminen. Yhteiskuntatieteessä luokkataistelu» ⁸.

Sodassa hyökkäys ja puolustus, eteneminen ja perääntyminen, voitto ja tappio — kaikki nämä ovat keskenään ristiriitaisia ilmiöitä. Ilman toista puolta ei ole toistakaan. Näiden kahden eri puolen taistelu ja keskinäinen yhteys muodostavat sodan kokonaisuuden, ne vievät eteenpäin sodan kehitystä ja ratkaisevat sen lopputuloksen.

Kaikenlaista ihmisten käsitteissä esiintyvää eroavuutta on tarkasteltava objektiivisten ristiriitojen heijastumana. Subjek-

tiivisessä ajattelussa kuvastuvat objektiiviset ristiriidat muodostavat käsitteiden ristiriitaisen liikunnan, vievät eteenpäin inhimillisen ajattelun kohteeksi nousevia kysymyksiä.

Puolueessa ilmaantuu alituisesti erilaisten katsomusten vastakkaisuutta ja taistelua, ja tämä on yhteiskunnassa esiintyvien luokkaristiriitojen sekä uuden ja vanhan välisten ristiriitojen heijastelua puolueessa. Jos puolueessa ei ole katsomusten ristiriitaa ja taistelua, jonka kuluessa ristiriidat voitetaan, loppuu puolueen elämä.

Näin olemme todenneet, että kaikkialla ja kaikessa tapahtumassa on ristiriitoja, niin yksinkertaisissa kuin monitahoisissakin liikunnan muodoissa, niin objektiivisessa maailmassa kuin ihmisten tajunnassakin. Mutta onko ristiriita olemassa myös jokaisen prosessin alkuvaiheessa? Onko jokaisen olion ja ilmiön kehitysprosessi ristiriitainen alusta loppuun saakka?

Kuten käy selville kirjoituksista, joissa neuvostofilosofit arvostelevat Deborinin koulukuntaa, pitää tämä koulukunta kiinni käsityksestä, että ristiriita ei esiinny prosessin alussa, vaan ilmaantuu sen tiettyssä kehitysvaiheessa. Prosessin kehitys tapahtuisi siis sitä ennen ulkoisten eikä sisäisten syiden vaikutuksesta. Sillä tavoin Deborin luisuu ulkoisen sysäyksen metafyylliseen teoriaan, mekanismiin. Katsellessaan tuolta näkökannalta konkreettisia ongelmia deborinilaiset päättelivät, että kulakkien ja talonpoikaisjoukkojen välillä on neuvosto-oloissa vain eroavuuksia, mutta ei ristiriitoja, ja yhtyivät täydellisesti Buharinin kantaan. Tarkastellessaan Ranskan vallankumousta he olivat sitä mieltä, että kolmannessa säädysssä, johon työläiset, talonpojat ja porvaristo kuuluivat, oli ennen vallankumousta niinikään vain eroavuuksia, mutta ei ristiriitoja. Tämä Deborinin koulukunnan käsitys on marxilaisvastainen. Deborinilaiset eivät ymmärtäneet, että jokaiseen eroavuuteen sisältyy jo ristiriita, että eroavuus on ristiriitaa. Jo porvariston ja proletariaatin ilmaantumisen ensimmäisistä ajoista saakka lähtien syntyi

työn ja pääoman välinen ristiriita, vaikka se ei ollut vielä kärjistynyt. Työläisten ja talonpoikien välillä on eroavuus jopa Neuvostoliitonkin yhteiskunnallisissa oloissa. Niiden välinen eroavuus on ristiriita, joka ei kuitenkaan voi kärjistyä ja muuttua antagonismiksi, ei voi saada luokkataistelun muotoa, ei saa samaa merkitystä kuin työn ja pääoman välinen ristiriita. Työläiset ja talonpojat ovat sosialistisen rakennustyön kestäessä muodostaneet pysyvän liiton, ja mainittu ristiriita ratkeaa vähitellen sosialismista kommunismiin johtavan kehityksen prosessissa. Tässä voidaan puhua vain eroavuuksista ristiriitojen luonteessa, mutta ei ristiriitojen olemassaolosta eikä niiden puuttumisesta. Ristiriita on yleinen, absoluuttinen, se on olemassa kaikissa olioiden ja ilmiöiden kehitysprosesseissa, ja niiden alusta loppuun saakka.

Mitä merkitsee uuden prosessin ilmaantuminen? Se merkitsee, että vanha ykseys ja sen muodostavat vastakohtat tekevät tilaa uudelle ykseydelle ja tämän muodostaville uusille vastakohtille ja että silloin ilmaantuu vanhan tilalle tuleva uusi prosessi. Vanha prosessi päättyy, uusi alkaa. Uusia ristiriitoja sisältävä uusi prosessi aloittaa ristiriitojensa kehityshistorian.

Lenin sanoo, että Marx on »Pääomassa» antanut malliesimerkin olion ja ilmiön koko kehitysprosessin lävitse, sen alusta loppuun saakka käyvien ristiriitojen liikunnan erittelystä. Se on metodi, jota on sovellettava jokaisen ilmiön kehitysprosessin tutkimiseen. Lenin on itse käyttänyt oikein tätä metodia, ja se tuntuu kaikissa hänen teoksissaan.

»Marx erittelee 'Pääomassaan' aluksi kaikkein yksinkertaisimman, tavallisimman, perustavimman, joukkoluontoisimman, jokapäiväisimmän, miljardeja kertoja toistuvan porvarillisen (tavara-) yhteiskunnan suhteen: tavaroiden vaihdon. Erittely paljastaa tässä mitä yksinkertaisimmassa ilmiössä (porvarillisen yhteiskunnan »solussa») kaikki nykyisen yhteiskunnan ristiriidat (tahi kaikkien ristiriitojen idun). Myöhempi esitys näyt-

tää meille näiden ristiriitojen ja tämän yhteiskunnan kehityksen (sekä kasvun että liikunnan), sen eri osien ζ :ssa *, sen alusta loppuun saakka».

Heti tämän jälkeen Lenin huomauttaa: »Samanlaisen tulee olla dialektiikan esittämisen- (tai tutkimisen-) menetelmän yleensä...»⁹.

Kiinalaisten kommunistien täytyy oppia hallitsemaan tätä metodia. Vain silloin he osaavat eritellä oikein historiaa ja Kiinan vallankumouksen nykyistä tilaa ja määritellä sen tulevaisuudennäköalat.

3. Ristiriidan omalaatuisuus

Kuten jo edellä sanoimme, on ristiriidan yleinen ja absoluuttinen luonne sitä, että ristiriidat ovat olemassa kaikkien ilmiöiden kehitysprosessissa ja jokaisen ilmiön kehitysprosessissa alusta loppuun saakka.

Nyt koskettelemme kysymystä omalaatuisuudesta ja suhteellisuudesta ristiriidoissa.

Tätä kysymystä on tarkasteltava erilaisilla tavoilla.

Omalaatuinen luonne on ennen muuta materiaan kaikkien erilaisten liikunnan muotojen ristiriidoilla. Materiaa tiedostaessaan ihminen tiedostaa materiaan liikunnan muotoja, koska maailmassa ei ole mitään muuta kuin liikkuvaa materiaa, ja materiaan liikunta esiintyy aina tietyissä muodoissa. Kun ollaan tekemisissä kunkin liikunnan muodon kanssa on otettava huomioon se yhteinen, mikä sillä on erilaisten toisten liikunnan muotojen kanssa. Mutta vielä tärkeämpää — ja se onkin oljoista saamamme tiedon perusta — on ottaa huomioon se omalaatuinen, mikä on ominaista jokaiselle liikunnan muodolle, ts. ottaa huomioon sen laadullinen eroavuus muista liikunnan muodoista. Vain

---

* Kreikkalainen kirjain sigma = summa.

sillä tavoin voidaan erottaa jokin ilmiö toisesta. Jokainen liikunnan muoto sisältää omat erikoislaatuiset ristiriitansa, jotka muodostavat sen muista ilmiöistä erottavan olemuksen. Tämä on maailman olioiden ja ilmiöiden loputtoman moninaisuuden sisäinen syy eli perusta. Luonnossa on paljon liikunnan muotoja: mekaanista liikuntaa, ääniä, valoa, lämpöä, sähköä, hajaantumista, yhtymistä jne. Kaikki nämä materian liikunnan muodot ovat keskinäisessä riippuvaisuussuhteessa, mutta olemukseltaan ne eroavat toisistaan. Materian jokaisen liikunnan muodon määräävät sille yksinään ominaiset erikoislaatuiset ristiriidat. Tämä asiantila ei vallitse vain luonnossa: se vallitsee yhtäläisesti myös yhteiskunnallisissa ja aatteellisissa ilmiöissä. Jokaisella yhteiskunnallisella muodolla, jokaisella tajunnan muodolla on omat erikoislaatuiset ristiriitansa ja oma erikoislaatuinen olemuksensa.

Tieteen alojen rajoittaminen toisistaan perustuu juuri tieteilisen tutkimuksen kohteisiin sisältyviin omalaatuisiin ristiriitoihin. Juuri tietylle ilmiöiden alalle ominaisten ristiriitojen tutkiminen onkin tämän tai tuon tieteen tehtävä. Esimerkiksi plus ja miinus matematiikassa, voima ja vastavoima mekaniikassa, negatiivinen ja positiivinen sähkö fysiikassa, hajaantuminen ja yhdistyminen kemiassa, tuotantovoimat ja tuotantosuhteet, luokat ja luokkataistelu yhteiskuntatieteissä, hyökkäys ja puolustus sotatieteessä, idealismi ja materialismi, metafysiikka ja dialektiikka filosofiassa jne. — kaikki nämä ovat eri tieteiden tutkimuskohteita juuri omalaatuisten ristiriitojen ja omalaatuisen olemuksen vuoksi. Ilman ristiriitoihin sisältyvän yleisen tiedostamista ei voida tietenkään saada selville liikunnan, ilmiöiden kehityksen yleisiä syitä eli yleisiä perusteita. Mutta ilman ristiriitoihin sisältyvän omalaatuisen tutkimista ei voida määritellä omalaatuista olemusta, joka erottaa ilmiön toisesta, ei saada selville liikunnan, ilmiöiden kehityksen omalaatuisia syitä eli omalaatuisia perusteita, ei voida erottaa il-

miöitä toisistaan, ei voida rajoittaa tieteellisen tutkimuksen aloja.

Jos tarkastellaan inhimillisen tiedon etenemisjärjestystä, niin se laajenee aina vähitellen yksityiskohtaisen ja omalaatuisen tiedostamisesta yleisen tiedostamiseen. Ihmiset tiedostavat aina ensi sijassa monien erilaisten ilmiöiden omalaatuisen olemuksen ja vasta sitten voivat siirtyä yleistykseen, ts. tiedostaa ilmiöiden yleisen olemuksen. Vasta kun tämä yleinen olemus on tiedostettu ja tätä yleistä tietoa käytetään edelleen tutkittaessa erilaisia konkreettisia olioita, joita ei ole vielä tutkittu tai on tutkittu riittämättömästi, ja kun löydetään niiden omalaatuinen olemus, voidaan täydentää, rikastuttaa ja kehittää tämän yleisen olemuksen tiedostamista, pitämällä huoli siitä, ettei tämä tieto yleisestä olemuksesta muutu luutuneeksi ja kuolleeksi. Sellaisia ovat tiedostamisprosessin kaksi vaihetta: ensimmäinen — omalaatuisesta yleiseen, toinen — yleisestä omalaatuiseseen. Inhimillisen tiedon kehitys on aina liikuntaa spiraalissa, jossa jokainen kierrosjakso kohottaa tietoa korkeammalle tasolle, syventää sitä jatkuvasti (jos siinä noudatetaan ankarasti tieteellistä metodologiaa). Dogmaatikkojemme virhe tässä kysymyksessä on siinä, että he toisaalta eivät ymmärrä, että vasta sitten kun on tutkittu ristiriitaan sisältyvää omalaatuisuutta ja tiedostettu erillisten olioiden omalaatuinen olemus, voidaan täydellisesti tiedostaa ristiriitaan sisältyvä yleinen, voidaan täydellisesti tiedostaa olioiden yleinen olemus; toisaalta he eivät ymmärrä, että tiedostettuumme olioiden yleisen olemuksen meidän on jatkettava vaillinaisesti tutkittujen tai vasta ilmaantuneiden uusien konkreettisten olioiden tutkimista. Dogmaatikkomme ovat piittaamattomia ihmisiä, jotka hylkäävät kaikenlaisen konkreettisten olioiden vaivalloisen tutkimisen ja pitävät yleisiä totuuksia taivaasta pudonneina, tekevät niistä jotakin tavoittamatonta, puhtaasti abstraktisia lausemia, kieltävät kokonaan tai asettavat päälle sen

normaalin järjestyksen, jossa ihmiset tiedostavat totuuden. He eivät ymmärrä myöskään keskinäistä yhteyttä kahden tiedostamisvaiheen välillä; omalaatuisesta yleiseen ja yleisestä omalaatuiseen. He eivät ymmärrä lainkaan marxilaista tietoteoriaa.

Ei ole tyydyttävä tutkimaan vain jokaisen materian liikunnan suuren kokonaisuuden erikoislaatuisia ristiriitoja ja näiden ristiriitojen mukaan määräytyvää olemusta, vaan on tutkittava myös jokaisen tällaisen materian liikunnan muodon omalaatuisia ristiriitoja jokaisessa sen pitkän kehitystien vaiheessa ja jokaisen muodon olemusta. Kaikki liikunnan muodot jokaisessa todellisessa, eikä kuvitellussa, kehitysprosessissa ovat laadullisesti erilaisia, ja meidän tutkimustyössämme on kiinnitettävä erikoista huomiota tähän seikkaan, ja siitä on aloitettavakin.

Laadullisesti erilaiset ristiriidat voidaan ratkaista vain laadullisesti erilaisin menetelmin. Niinpä proletariaatin ja porvariston välinen ristiriita ratkaistaan sosialistisen vallankumouksen menetelmin. Ristiriita kansanjoukkojen ja feodaalisen järjestelmän välillä ratkaistaan demokraattisen vallankumouksen menetelmin. Siirtomaiden ja imperialismien välinen ristiriita ratkaistaan kansallis-vallankumouksellisen sodan menetelmin. Ristiriita työväenluokan ja talonpoikaiston välillä sosialistisessa yhteiskunnassa ratkaistaan maatalouden kollektivisoinnin ja koneellistamisen menetelmin. Ristiriidat kommunistisen puolueen sisällä ratkaistaan arvostelun ja itsearvostelun menetelmin. Ristiriidat yhteiskunnan ja luonnon välillä ratkaistaan tuotantovoimien kehittämisen menetelmin. Prosessi muuttuu, vanha prosessi ja vanhat ristiriidat häviävät, uusi prosessi ja uudet ristiriidat syntyvät ja vastaavasti muuttuvat myös ristiriitojen ratkaisumenetelmät. Ristiriidat, jotka ratkaistiin Helmikuun vallankumouksessa ja Lokakuun vallankumouksessa Venäjällä samoin kuin molemmissa vallankumouksissa ristiriitojen ratkaisemisessa sovelletut menetelmät olivat

aivan erilaiset. Erilaisten ristiriitojen ratkaiseminen erilaisin menetelmin — se on periaate, jota marxilais-leniniläisten on tiukasti noudatettava. Dogmaatikot eivät tätä periaatetta noudata, he eivät ymmärrä niiden olosuhteiden erilaisuutta, joissa eri vallankumoukset tapahtuvat eivätkä niin ollen ymmärrä, että erilaiset ristiriidat on ratkaistava erilaisin menetelmin. He tyrkyttävät kaikkialla jäykkää kaavaa, jota he pitävät muuttumattomana. Se voi kuitenkin viedä vain vallankumouksen tappioon tai pilata kokonaan asian, joka siihen saakka oli kehittynyt hyvin.

Jotta saataisiin selville ristiriitojen omalaatuiset piirteet jonkin ilmiön kehitysprosessissa, niiden yhteisyydessä ja vastavuoroisessa yhteydessä, ts. saataisiin selville ilmiön kehitysprosessin olemus, on otettava selville tähän prosessiin sisältyvien ristiriitojen kaikkien puolien erikoispiirteet. Muussa tapauksessa on prosessin olemuksen selville saaminen mahdotonta. Tähän on meidän tutkimustyössämme kiinnitettävä aivan erikoista huomiota.

Jokaisen merkittävän ilmiön kehitysprosessiin sisältyy kokonainen joukko ristiriitoja. Niinpä Kiinan porvarillis-demokraattisen vallankumouksen prosessissa on olemassa ristiriita kiinalaisen yhteiskunnan erilaisten sorrettujen luokkien ja imperialismin välillä, ristiriita kansanjoukkojen ja feodaalisen järjestelmän välillä, ristiriita proletariaatin ja porvariston välillä, ristiriita toisaalta talonpoikaiston ja kaupunkien pikkuporvariston ja toisaalta porvariston välillä, ristiriidat erilaisten taantumuksellisten hallitsevien koplakuntien välillä jne. — tilanne on tässä suhteessa erittäin mutkikas. Eikä riitä se, että kaikilla näillä ristiriidoilla on oma erikoislaatuinen luonteensa ja että niitä ei saa heittää yhteen läjään, vaan jokaisen ristiriidan kummallakin puolella on jälleen omat erikoisuutensa, eikä niihinkään saa suhtautua samalla tavalla. Meille, kiinalai-

sille vallankumouksellisille ei riitä, että ymmärrämme ristiriitojen omalaatuisuuden vain niiden yhteisyydessä, ts. vastavuoroisessa yhteydessä, vaan meidän on tutkittava myös ristiriitojen kaikki eri puolet, sillä vain siten voidaan ymmärtää niiden kokonaisuus. Ristiriidan molempien puolien ymmärtäminen merkitsee, että ymmärretään molempien puolien erikoisasema, ymmärretään, millaisissa konkreettisissa muodoissa ne astuvat keskinäisiin riippuvaisuus- ja vastakohtaisuussuhteisiin, millaisia ovat ne konkreettiset taistelumuodot, joita kumpikin puoli soveltaa keskinäisessä yhteydessään ja vastakohtaisuudessaan, ja myös keskinäisen yhteyden katkettua. Näiden kysymysten tutkiminen on hyvin tärkeitä. Juuri tätä tarkoitti Lenin sanoessaan, että marxilaisuuden ydin, sen elävä sielu on konkreettisen tilanteen konkreettinen erittely¹⁰. Meidän dogmaattikkomme rikkovat Leninin ohjeita, he eivät vaivaa milloinkaan päätään jonkin ilmiön konkreettisella erittelyllä, heidän kirjoituksensa ja puheensa ovat alituisesti tyhjää, vanhojen kaavojen hedelmätöntä toistelua ja ne tuovat puolueeseemme varsin huonon tyylin.

Mitään kysymystä tutkittaessa ei ole sallittava subjektivismia, yksipuolisuutta eikä pinnallisuutta. Subjektivismi merkitsee, ettei osata suhtautua asiaan objektiivisesti, ts. materialistisesti, mistä puhuin jo teoksessani »Käytännöstä». Yksipuolisuus ilmenee siinä, ettei osata tarkastella asioita kaikilta puolilta, ymmärretään vain toinen vastakohta: esimerkiksi kun ymmärretään vain Kiinaa, mutta ei ymmärretä Japania, ymmärretään vain kommunistista puoluetta, mutta ei ymmärretä kuomintangia, ymmärretään vain proletariaattia, mutta ei ymmärretä porvaristoa, ymmärretään vain talonpoikaistoa, mutta ei ymmärretä tilanherroja, ymmärretään vain suotuisaa tilannetta, mutta ei ymmärretä vaikeaa tilannetta, ymmärretään vain menneisyyttä, mutta ei ymmärretä tulevaisuutta, ymmärretään vain yksityiskohtia, mutta ei ymmärretä kokonaisuutta,

ymmärretään vain epäkohdat, mutta ei ymmärretä saavutuksia, ymmärretään vain kantajaa, mutta ei ymmärretä vastajaa, ymmärretään vain illegaalista vallankumouksellista työtä, mutta ei ymmärretä julkista vallankumouksellista työtä jne. — sanalla sanoen ei ymmärretä ristiriitojen eri puolien erikoisuuksia. Tämä merkitseekin, että kysymykseen suhtaudutaan yksipuolisesti tai että yksityiskohdan takaa ei nähdä kokonaisuutta, puiden takaa metsää. Sillä tavoin suhtauduttaessa on mahdotonta löytää ristiriitojen ratkaisumenetelmää, on mahdotonta toteuttaa vallankumouksellisia tehtäviä, suorittaa määrättyä työtä, käydä oikealla tavalla mielipiteiden taistelua puolueessa. Sun-tse ¹¹ sanoi sotakysymyksiä käsitellessään: »Tunne vastustaja ja tunne itsesi, niin olet voittamaton». Hän puhui kahdesta sotaa käyvästä puolesta. Tangin aikakaudella elänyt Vei Tšeng sanoi: »Jos kuuntelet kaikkia, saat tietää totuuden; jos uskot yhtä, jäät tietämättömäksi» ¹². Hänkin ymmärsi yksipuolisen suhtautumisen virheellisyyden. Mutta meidän toverimme suhtautuvat kysymyksiin usein yksipuolisesti ja joutuvat senvuoksi usein hakoteille. »Suihutšuan»-romaanin ¹³ sankari Sung Tšiang rynnäköi kolme kertaa Tšutšiatšuangia, mutta tuntematta tilannetta ja väärän toimintatavan vuoksi kärsi kaksi kertaa tappion. Mutta kun hän muutti toimintatapaa, aloitti tiedustelun ja otti selvää kylien sokeloista, hajoitti Litšiatšuangin, Hutšiatšuangin ja Tšutšiatšuangin kylien välisen liiton, järjesti väijytyksen vihollisleiriin ja sovelsi Troijan puuhevoson käytön tapaista menetelmää, josta eräässä ulkomaisessa tarinassa kerrotaan, niin hänen kolmas rynnäkkönsä johti voittoon. Romaani »Suihutšuan» sisältää monia esimerkkejä materialistisen dialektiikan soveltamisesta, ja Tšutšiatšuangin kolminkertainen rynnäkö on niistä parhaita. Lenin on sanonut: »Tunteakseen esineen todenteolla on tavoitettava ja tutkittava sen kaikki puolet, kaikki yhteydet ja kaikki 'välilliset tekijät'». Emme pääse tähän milloinkaan täydelli-

sesti, mutta monipuolisuuden vaatimus varoittaa meitä virheistä ja luutumisesta¹⁴. Meidän on muistettava hänen sanansa.

Pintapuolisuus on sitä, ettei oteta huomioon ristiriidan erikoisuuksia kokonaisuudessaan eikä sen eri puolien erikoisuuksia, ei pidetä välttämättömänä perehtyä syvällisesti olion oleukseen eikä tutkia tarkoin ristiriidan erikoisuuksia, tarkastelu suoritetaan jostakin etäältä, todetaan vain osapuilleen ristiriidan yleiset piirteet ja yritetään heti ratkaista se (vastaan kysymyksiin, ratkaistaan kiistoja, suoritetaan työ, johdetaan sotatoimia). Sellainen suhtautuminen asiaan aiheuttaa aina surullisia seuraamuksia.

Syy siihen, että dogmatismia ja empirismiiä potevat toverimme tekevät virheitä, on heidän subjektiivisessa, yksipuolisessa ja pinnallisessa suhtautumisessaan asioihin. Yksipuolisuus ja pinnallisuus ovat samalla subjektiivisuutta. Kun kaikki objektiivisesti olevat oliot ovat todellisuudessa yhteydessä keskenään ja niillä on sisäiset lainmukaisuutensa, mutta ihmiset tarkastelevat ilmiötä yksipuolisesti tai pinnallisesti, eivät tiedosta niiden keskinäistä yhteyttä ja sisäisiä lainmukaisuuksia eivätkä ilmaise niitä oikein, niin näiden ihmisten suhtautuminen on subjektiivista.

Meidän ei ole tyydyttävä tutkimaan vain ristiriitojen liikunnan erikoisuuksia ilmiöiden yleisessä kehitysprosessissa — niiden keskinäisessä yhteydessä ja ottaen huomioon jokaisen puolen aseman; tämän kehitysprosessin eri vaiheille ovat ominaisia omat erikoisuutensa, joita ei myöskään voida jättää huomiotta.

Perusristiriita ilmiön kehitysprosessissa ja tämän perusristiriidan määräämä prosessin olemus säilyvät prosessin päättymiseen saakka, mutta ilmiön asema pitkällisen kehitysprosessin eri vaiheissa on usein erilainen. Tämä johtuu siitä, että vaikka perusristiriidan luonne ilmiön kehitysprosessissa ja tämän prosessin olemus eivät muutukaan, niin perusristiriita saa

kuitenkin yhä kärkevämpiä muotoja pitkäaikaisen kehitysprosessin eri vaiheissa. Monista suurista ja pienistä ristiriidoista, jotka johtuvat perusristiriidasta tai ovat sen vaikutuksen alaisia, eräät kärjistyvät, toiset ratkeavat tai heikkenevät väliaikaisesti tahi osittain, kolmannet ilmaantuvat ensimmäistä kertaa. Juuri tämän vuoksi prosessissa esiintyy eri vaiheita. Ken ei kiinnitä huomiota ilmiön kehitysprosessin vaiheisiin, hän ei pysty asian vaatimalla tavalla ratkaisemaan tälle ilmiölle ominaisia ristiriitoja.

Kun esimerkiksi vapaan kilpailun aikakauden kapitalismi muuttui imperialismiksi, ei kahden antagonistisen luokan — proletariaatin ja porvariston — eikä myöskään kyseellisen yhteiskunnan porvarillinen olemus muuttunut lainkaan, mutta näiden kahden luokan väliset ristiriidat kärjistyivät, syntyi ristiriita monopolistisen ja ei-monopolistisen pääoman välillä, ristiriidat emämaiden ja siirtomaiden välillä kärjistyivät, erittäin kärkeviksi kävivät ristiriidat kapitalististen maiden välillä, ts. eri maiden epätasaisen kehityksen aiheuttamat ristiriidat. Niin syntyi kapitalismin erityinen vaihe — imperialismien vaihe. Lenin ja Stalin ovat esittäneet näiden ristiriitojen oikean selityksen ja kehittäneet proletaarisen vallankumouksen oikean teorian ja taktiikan, joka on ratkaiseva nämä ristiriidat.

Jos otetaan Kiinassa vuonna 1911 alkaneen porvarillisdemokraattisen vallankumouksen prosessi, niin siinäkin on muutamia erikoislaatuisia vaiheita. Niinpä vallankumouksen se kausi, jolloin sen johdossa oli porvaristo, ja se kausi, jolloin vallankumouksen johtoon tuli proletariaatti, ovat kaksi aivan erilaista historiallista vaihetta. Proletariaatin johto muutti perinpohjin vallankumouksen muodon, se johti luokkavoimien uuteen ryhmytykseen, talonpoikaisvallankumouksen laajaan kehittämiseen, antoi johdonmukaisen luonteen imperialismia ja feodalismia vastaan suuntautuvalla vallankumoukselle, loi mahdollisuuden demokraattisen vallankumouksen muuttumiselle sosia-

listiseksi vallankumoukseksi jne. Kaikki tämä oli mahdotonta sillä vallankumouksen kaudella, jolloin johto kuului porvaristolle. Vaikka koko prosessin pääristiriidan luonne, ts. tämän prosessin luonne imperialismin- ja feodalisminvastaisena demokraattisena vallankumouksena (tämän ristiriidan toinen puoli on Kiinan puolisiirtomaa- ja puolifeodaalinen luonne) ei lainkaan muuttunut, niin tämän pitkän kauden varrella sattui kuitenkin sellaisia suuria tapahtumia kuin vuoden 1911 vallankumouksen tappio ja pohjoisten militaristien vallan pystyttäminen, ensimmäisen kansallisen yhteisrintaman muodostaminen vuosien 1924—1927 vallankumouksessa, yhteisrintaman hajoaminen ja porvariston siirtyminen vastavallankumouksen leiriin, uusien militaristien sisällissodat, vallankumouksellinen agraarisota, toisen kansallisen yhteisrintaman muodostuminen ja sota japanilaisia anastajia vastaan. Toisin sanoen: vähän enemmän kuin kahdenkymmenen vuoden aikana on läpäisty muutamia kehitysvaiheita, joille on ollut luonteenomaista, että eräät ristiriidat ovat kärjistyneet (esimerkiksi vallankumouksellinen agraarisota ja Japanin tunkeutuminen Kiinan neljään koillismaakuntaan), toiset ristiriidat ovat osittain väliaikaisesti ratkenneet (esimerkiksi pohjoisten militaristien hävittäminen, meidän suorittamamme tilanherrojen maiden pakkoluovutus), kolmannet ovat ilmaantuneet ensimmäistä kertaa (esimerkiksi taistelu uusien militaristien välillä, tilanherrojen suorittama entisten maittensa valtaus sen jälkeen, kun me menetimme vallankumoukselliset tukialueet etelä-Kiinassa) jne.

Tutkittaessa ristiriitojen erikoislaatuista luonnetta ilmiön kehitysprosessin eri vaiheissa ei riitä se, että niitä tarkastellaan niiden keskinäisessä yhteydessä ja kokonaisuudessa, vaan niihin on tartuttava ottamalla huomioon ristiriitojen jokainen puoli jokaisessa kehitysvaiheessa.

Ottakaamme esimerkiksi kuomintang ja kommunistinen puolue: niin kauan kuin kuomintang (toinen puoli) ensimmäisen

yhteisrintaman kaudella toteutti Sun Jat-senin kolmea poliitista peruslinjaa — liitto Neuvosto-Venäjän kanssa, liitto kommunistisen puolueen kanssa sekä työläisten ja talonpoikien tukeminen — oli se vallankumouksellinen, elinkykyinen ja olennoi erilaisten luokkien liittoa demokraattisessa vallankumouksessa. Vuoden 1927 jälkeen kuomintang muuttui suoranaiseksi vastakohdakseen, tilanherrojen ja suurporvariston taantumukselliseksi liittoutumaksi. Joulukuussa 1936 sattuneiden Sianin tapahtumien jälkeen kuomintangissa alkoi jälleen käänne kansalaissodan lopettamiseen päin, liittoa kohti kommunistisen puolueen kanssa yhteistä taistelua varten japanilaista imperiaalisuutta vastaan. Sellaisia ovat kuomintangin erikoisuudet kolmessa vaiheessa. Näiden erikoisuuksien ilmaantumisen ovat tietenkin aiheuttaneet monet syyt. Mitä Kiinan Kommunistiseen puolueeseen (toinen puoli) tulee, niin ensimmäisen yhteisrintaman kaudella se oli vielä nuori, ja vaikka se johti sankarillisesti vuosien 1924—1927 vallankumousta, niin se osoitti epäkypsyyttä vallankumouksen luonteen, tehtävien ja menetelmien käsittämässä. Juuri tästä syystä tämän vallankumouksen viimeisessä vaiheessa ilmaantunut tšentuhsiulaisuus saattoi esittää osansa ja johti vallankumouksen tappioon. Vuoden 1927 jälkeen kommunistinen puolue johti sankarillisesti vallankumouksellista agraarisotaa, perusti vallankumouksellisen armeijan ja vallankumouksellisia tukialueita, mutta teki seikkailuluontoisia virheitä, mikä aiheutti armeijalle ja tukialueille hyvin suurta vahinkoa. Vuoden 1935 jälkeen kommunistinen puolue voitti nämä virheet ja lähti johtamaan uutta japanilaisvastaista yhteisrintamaa, jonka suurta taistelua käydään parastaikaa. Nykyvaiheessa kommunistinen puolue on jo kahden vallankumouksen koetuksen kestänyt puolue, sillä on runsas kokemus. Sellaisia ovat Kiinan Kommunistisen puolueen erikoisuudet kolmessa vaiheessa. Näidenkin erikoisuuksien ilmaantumisen ovat aiheuttaneet monet syyt. Ellei näitä erikoisuuksia tutkita, on

mahdotonta ymmärtää kuomintangin ja kommunistisen puolueen välisten suhteiden erikoisuuksia eri kehitysvaiheissa: yhteisrintaman muodostumista, yhteisrintaman hajaantumista ja yhteisrintaman muodostumista uudestaan.

Mutta voidakseen tutkia molempien puolueiden kaikkia erikoisuuksia, on tartuttava tähän kysymykseen vielä syvemmälle — on tutkittava kummannkin puolueen luokkaperustaa ja niitä ristiriitoja, jotka ovat syntyneet tällä pohjalla eri kausilla kummannkin puolueen ja toisten osapuolien välillä. Niinpä kuomintangilla oli sen ja kommunistisen puolueen ensimmäisen liiton kaudella toisaalta ristiriita ulkomaisten imperialistien kanssa, minkä vuoksi se esiintyi imperialismia vastaan, ja toisaalta ristiriita kansanjoukkojen kanssa kotimaassa: sanoissa se lupasi työtätekeville paljon hyvää, mutta todellisuudessa antoi heille mitättömän vähän tai ei antanut yhtään mitään. Sillä kaudella taas, jolloin kuomintang kävi sotaa kommunisteja vastaan, se taisteli liitossa imperialismiin ja feodalismiin kanssa kansanjoukkoja vastaan ja hävitti yhdellä kynänvedolla kaikki kansanjoukkojen vallankumouksessa hankkimat oikeudet, kärkeä siten ristiriitaa itsensä ja kansanjoukkojen välillä. Nykyisellä kaudella, jolloin taistellaan japanilaisia anastajia vastaan ja jolloin kuomintangin ja japanilaisen imperialismiin välillä on ristiriitoja, kuomintangin edut vaativat toisaalta liittoa kommunistisen puolueen kanssa, mutta toisaalta se ei lainkaan heikennä taisteluaan eikä vainotoimenpiteitään kommunistista puoluetta ja Kiinan kansaa vastaan. Kommunistinen puolue taas on kulkenut ja kulkee aina yhdessä kansanjoukkojen kanssa taistelussa imperialismia ja feodalismia vastaan. Mutta nykyisellä japanilaisia anastajia vastaan käytävän taistelun kaudella, kun kuomintang on selittänyt olevansa anastajan hyökkäyksen torjumisen kannalla, kommunistinen puolue on ryhtynyt noudattamaan maltillisempaa politiikkaa kuomintangiin ja maamme feodaalisiin voimiin nähden. Kaikki nä-

mä seikat aiheuttavat sen, että molempien puolueiden välillä joskus muodostuu liitto, joskus leimahtaa taistelu, ja liitonkin aikoina muodostuu mutkikas tilanne, liiton ja taistelun esiintyessä samanaikaisesti. Ilman näiden vastakkaisten puolten erikoisuuksien tutkimista emme voi ymmärtää kummankaan puolueen suhteita toisiin osapuoliin emmekä molempien puolueiden välisiä keskinäissuhteita.

Tästä johtuu, että tutkittaessa kaikenlaisten ristiriitojen erikoisuuksia, millaisia nämä ristiriidat lienevätkin — ristiriitoja materian liikunnan erilaisissa muodoissa, ristiriitoja erilaisissa kehitysprosessissa tapahtuvan liikunnan muodoissa, ristiriitojen eri puolia erilaisissa kehitysprosessissa, ristiriitoja kehitysprosessissa näiden prosessien eri vaiheissa, ja myös ristiriitojen eri puolia eri kehitysvaiheissa — näiden kaikkien ristiriitojen erikoisuuksien tutkimisessa ei ole sallittava subjektiivista mielivaltaa, siinä tarvitaan konkreettista erittelyä. Ilman konkreettista erittelyä on mahdotonta tiedostaa minäkäänlaisia ristiriitojen erikoisuuksia. Meidän on aina muistettava Leninin sanoja: konkreettisen tilanteen konkreettinen erittely.

Sellaisen konkreettisen erittelyn alalla ovat Marx ja Engels ensimmäisinä antaneet meille mainioita esimerkkejä.

Kun Marx ja Engels sovelsivat ilmiöille ominaisen ristiriidan lakia yhteiskunnallisen ja historiallisen prosessin tutkimiseen, he näkivät ristiriidan tuotantovoimien ja tuotantosuhteiden välillä, ristiriidan riistäjien luokan ja riistettyjen luokan välillä sekä näiden ristiriitojen synnyttämän ristiriidan taloudellisen perustan ja poliittisen, aatteellisen jne. päällysrakenteen välillä. He näkivät, että nämä ristiriidat aiheuttavat väistämättömästi erilaisissa luokkayhteiskunnissa eriluontoisia yhteiskunnallisia vallankumouksia.

Soveltaessaan tätä lakia kapitalistisen yhteiskunnan taloudellisen rakenteen tutkimiseen Marx näki, että tämän yhteis-

kunnan perusristiriita on ristiriita tuotannon yhteiskunnallisen luonteen ja omistuksen yksityisen muodon välillä. Tämä ristiriita ilmenee ristiriitana yksityisissä tuotantolaitoksissa harjoitetun tuotannon järjestyneen luonteen ja koko yhteiskunnan tuotannon järjestyttömän luonteen välillä. Luokkasuhteissa tämä ristiriita ilmenee kapitalistiluokan ja proletaariluokan välisenä ristiriitana.

Ilmiöiden suuresta moninaisuudesta ja kehityksen äärettömyydestä johtuu, että se mikä yhdessä tapauksessa on yleistä, voi toisessa tapauksessa muuttua erikoiseksi. Ja päinvastoin, se mikä jossakin tapauksessa on erikoista, voi toisessa tapauksessa muuttua yleiseksi. Kapitalistiselle järjestelmälle ominainen ristiriita tuotannon yhteiskunnallisen luonteen ja tuotannonvälineiden yksityisomistuksen välillä on yhteinen kaikille maille, joissa kapitalismi on olemassa ja kehittyy. Kapitalismissa on tällä ristiriidalla yleinen luonne. Mutta tämä kapitalismille ominainen ristiriita on ilmiö, joka on ominainen tietyille historialliselle vaiheelle luokkayhteiskunnan kehityksessä yleensä, ja luokkayhteiskunnassa tuotantovoimien ja tuotantosuhteiden välillä yleensä vallitsevan ristiriidan kannalta katsoen tämä ristiriita on erikoislaatuinen. Mutta selvittäessään kapitalistisen yhteiskunnan kaikkien ristiriitojen erikoislaatuisen luonteen Marx paljasti samalla entistä syvemmin, täydellisemmin ja monipuolisemmin tuotantovoimien ja tuotantosuhteiden välisen ristiriidan yleisen luonteen luokkayhteiskunnassa yleensä.

Sen johdosta, että erikoinen liittyy yleiseen, sen johdosta, että jokaiselle ilmiölle on sisäisesti ominaista sekä se, mikä ristiriidassa on erityistä että myös se, mikä siinä on yleistä, on yleinen olemassa erityisessä. Tämänvuoksi on jotakin ilmiötä tutkittaessa selvitettävä nämä molemmat puolet ja niiden keskinäinen yhteys, selvitettävä se erikoinen ja se yleinen, mikä on sisäisesti ominaista kyseelliselle ilmiölle ja niiden keski-

näinen yhteys, selvitettävä kyseellisen ilmiön yhteys muihin sen ulkopuolella oleviin ilmiöihin. Kuuluisassa teoksessaan »Leninismien perusteita» Stalin erittelee leninismien historiallisia juuria selittäessään sen kansainvälisen tilanteen, jossa leninismi syntyi, erittelee kapitalismin ristiriidat, jotka olivat imperialismin vallitessa kehittyneet äärimmilleen, osoittaa kuinka nämä ristiriidat olivat johtaneet siihen, että proletaarinen vallankumous oli tullut välittömän käytännön kysymykseksi ja että suotuisat edellytykset olivat muodostuneet suoranaista rynnäkköä varten kapitalismia vastaan. Lisäksi hän suorittaa niiden syiden erittelyn, miksi Venäjältä oli tullut leninismien syntymämaa, miksi tsaarin Venäjä oli silloin imperialismin kaikkien ristiriitojen solmukohta ja miksi juuri Venäjän proletariaatista saattoi tulla kansainvälisen vallankumouksellisen proletariaatin etujoukko.

Eriteltyään siis sen mikä imperialismille ominaisissa ristiriidoissa on yleistä Stalin osoitti, että leninismi on imperialismien ja proletaarisen vallankumouksen aikakauden marxilaisuutta; eriteltyään sen näissä yleisissä ristiriidoissa esiintyvän omalaatuisuuden, mikä oli ominaista tsaarin Venäjän imperialismille, hän selitti, miksi juuri Venäjältä oli tullut proletaarisen vallankumouksen teorian ja taktiikan kotimaa, ja tähän omalaatuisuuteen sisältyi sekin mikä kyseisissä ristiriidoissa oli yleistä. Tämä Stalinin suorittama erittely on meille malliesimerkki omalaatuisen ja yleisen tiedostamisesta ristiriidoissa ja kummankin keskinäisestä yhteydestä.

Marx ja Engels, samoin myös Lenin ja Stalin, kun he käsitelivät dialektiikan soveltamista objektiivisten ilmiöiden tutkimiseen, viittasivat aina kaikenlaisen subjektiivisen omavaltaisuuden luvattomuuteen, pitivät välttämättömänä, että objektiivisen todellisuuden liikunnalle ominaisista konkreettisista ehdoista lähtien otetaan selville näissä ilmiöissä esiintyvät konkreettiset ristiriidat, tutkitaan ristiriidan eri puolien konkreetti-

nen asema ja vastakohtien keskinäinen yhteys. Meidän dogmaattikkomme kärsivät aina vastoinkäymisiä juuri siitä syystä, että heiltä puuttuu tällainen suhtautuminen asioihin. Meidän on otettava oppia dogmaattikkojen vararikosta ja omaksuttava tieteellinen suhtautumistapa, sillä muuta tutkimusmetodia ei ole.

Ristiriidan yleisyyden ja omalaatuisuuden suhde on yleisen ja yksityisen suhdetta. Yleisyyttä on ristiriitojen esiintyminen kaikissa prosesseissa, sitä on se, että ristiriidat esiintyvät kaikissa prosesseissa alusta loppuun saakka: ristiriitaisia ovat liikunta ja olio, prosessi ja ajatus. Jos kielletään ilmiöissä oleva ristiriita, kielletään kaikki. Se on yleinen laki, joka pätee poikkeuksetta kaikkiin aikoihin ja maihin. Tämän vuoksi ristiriita on yleinen, absoluuttinen. Mutta tämä yleinen on olemassa yksityisen kautta, ilman yksityistä ei voi olla yleistä. Voiko yleinen olla olemassa, jos kaikki yksityinen poistetaan? Yksityinen ilmaantuu sen vuoksi, että jokaiselle ristiriidalle ovat ominaisia sen erikoisuudet. Kaikki yksityinen on ehdoista riippuvaa, väliaikaista ja senvuoksi suhteellista.

Tämä perusajatus yleisestä ja yksityisestä, absoluuttisesta ja suhteellisesta on ydinseikka ilmiöille ominaisia ristiriitoja koskevassa kysymyksessä. Ellei tätä perusajatusta ymmärretä, merkitsee se dialektiikasta luopumista.

4. Pääristiriita ja ristiriidan pääasiallinen puoli

Ristiriitojen omalaatuisuutta koskevassa kysymyksessä on vielä kaksi seikkaa, joita on tarkasteltava erikseen: pääristiriita ja ristiriidan pääasiallinen puoli.

Jokaisessa ilmiöiden mutkikkaassa kehitysprosessissa on monia ristiriitoja, joiden joukossa on aina pääristiriita. Sen olemassaolo ja kehitys määräävät muiden ristiriitojen olemassaolon ja kehityksen ja vaikuttavat niihin.

Niinpä kapitalistisessa yhteiskunnassa muodostavat pääristiriidan kaksi vastakkaista voimaa — proletariaatti ja porvaristo. Muut ristiriidat, kuten esimerkiksi ristiriita feodaaliluokan jäännösten ja porvariston välillä, ristiriita pienomistaja-talonpoikien ja porvariston välillä, ristiriita proletariaatin ja pienomistaja-talonpoikien välillä, ristiriita ei-monopolistisen porvariston ja monopolistisen porvariston välillä, ristiriita porvarillisen demokratian ja fasismin välillä, ristiriidat kapitalististen maiden välillä, ristiriidat imperialismiin ja siirtomaiden välillä sekä muut ristiriidat — kaikki ne määräytyvät tuon pääristiriidan mukaan ja ovat sen vaikutuksen alaisia.

Puolisiirtomaissa, kuten esimerkiksi Kiinassa, on kuva pääristiriidan ja toisarvoisten ristiriitojen välisestä suhteista monivahainen.

Siinä tapauksessa, että imperialistit lähtevät hyökkäysoon sellaista maata vastaan, saattavat sen erilaiset luokat, kansallisten pettureiden pientä joukkiota lukuun ottamatta, liittyä väliaikaisesti yhteen käydäkseen kansallista sotaa imperialismia vastaan. Tässä tapauksessa tulee imperialismiin ja tämän maan välisestä ristiriidasta pääristiriita, ja kaikki tämän maan eri luokkien väliset ristiriidat (niiden joukossa pääristiriita, ristiriita feodaalijärjestelmän ja kansanjoukkojen välillä) siirtyvät väliaikaisesti toisarvoiselle sijalle ja alistettuun asemaan. Sellainen asiointi oli kuvaava Kiinassa vuonna 1840 käydylle oopiumisodalle, vuoden 1894 kiinalais-japanilaiselle sodalle, »bokserien» vuonna 1900 käymälle sodalle. Se on kuvaava myöskin nykyiselle kiinalais-japanilaiselle sodalle.

Mutta toisenlaisessa tilanteessa ristiriidat vaihtavat paikkaa. Kun imperialismi ei turvaudu aseelliseen sortoon, vaan käyttää hillitympiä sarron muotoja — painostusta poliittisella, taloudellisella, sivistyksellisellä ja muilla aloilla — saattaa puolisiirtomaan hallitseva luokka antautua imperialismille ja silloin näiden kesken syntyy liitto kansanjoukkojen yhteistä sortamista

varten. Tässä tapauksessa kansanjoukot turvautuvat usein kansalaissotaan, käyttäen sitä taistelumuotona imperialistien ja feodaaliluokan ryhmittymää vastaan; imperialismi sitävastoin jättää usein ryhtymättä suoraan toimintaan käyttäen väkellisiä teitä puolisiirtomaan taantumusvoimien tukemiseen kansan sortamisessa. Näissä tapauksissa sisäiset ristiriidat kärjistyvät suuresti. Sellainen tilanne oli kuvaava vuoden 1911 vallankumoukselliselle sodalle, vuosien 1924—1927 vallankumoukselliselle sodalle ja kymmenvuotiselle vallankumoukselliselle agraarisodalle Kiinassa vuoden 1927 jälkeen. Samanlainen tilanne on havaittavissa myös puolisiirtomaiden erilaisten taantumuksellisten hallitsevien koplakuntien välisissä sisällissodissa, esimerkiksi Kiinan militaristien välisissä sodissa.

Kun vallankumouksellinen sota maassa saa sellaiset mittasuhteet, että se alkaa uhata itse imperialismia ja sen asioimistoa — kotimaisen taantumuksen — olemassaoloa, silloin imperialismi, yrittäessään säilyttää herruutensa, turvautuu mainittujen keinojen ohella usein toisenkinlaisiin keinoihin: joko hajaannuksen aiheuttamiseen vallankumouksen leirissä tai ulkomaisten asevoimien välittömään tunkeutumiseen maahan kotimaisen taantumuksen avuksi. Näissä tapauksissa syntyy toiseen kohtioon avoimesti ryhmittyvän vierasmaalaisen imperialismia ja kotimaisen taantumuksen ja toisessa kohtiossa olevien kansanjoukkojen välille pääristiriitä, joka määrää muiden ristiriitojen kehityksen tahi vaikuttaa siihen. Esimerkkinä sellaisesta aseellisesta puuttumisesta on useiden kapitalistimaiden Venäjän taantumuksellisille antama apu Lokakuun vallankumouksen jälkeen. Esimerkkinä vallankumouksellisen rintaman hajottamisesta on Tšiang Kai-šekin petos vuonna 1927.

Joka tapauksessa on aivan selvää, että jokaisessa kehitysprosessin vaiheessa on olemassa vain yksi pääristiriitä, joka esittää johtavaa osaa.

Tästä seuraa, että jokaisessa prosessissa, jos siinä on monia

ristiriitoja, on aina yksi pääristiriita, joka esittää johtavaa, ratkaisevaa osaa, kun taas muut ovat toisarvoisessa ja riippuvaisessa asemassa. Kun siis tutkitaan mitä monimutkaista prosessia tahansa, joka sisältää useamman kuin kaksi ristiriitaa, on pyrittävä etsimään pääristiriitaa. Kun tämä pääristiriita on löydetty, on helppo ratkaista kaikki ongelmat. Sellainen on menetelmä, jonka Marx on osoittanut meille tutkiesaan kapitalistista yhteiskuntaa. Saman menetelmän osoittavat meille Lenin ja Stalin tutkiessaan imperialismia ja kapitalismin yleistä pulaa, tutkiessaan Neuvostoliiton talouselämää. Tuhannet ja taas tuhannet tieteilijät ja käytännön miehet eivät ymmärrä tätä menetelmää. Tuloksena on, että he harhailevat ikäänkuin pimeässä, eivät voi löytää ketjun tärkeintä ren-gasta eivätkä siitä syystä löydä myöskään ristiriitojen ratkaisemismenetelmää.

Edellä puhuttiin jo siitä, että ei ole suhtauduttava samalla tavalla kaikkiin prosessissa esiintyviin ristiriitoihin, vaan on tehtävä ero pääristiriidan ja toisarvoisten ristiriitojen välillä ja että kaikkein tärkeintä on tarttua pääristiriitaan. Mutta saako suhtautua yhtäläisesti erilaisten ristiriitojen kumpaankin puoleen, olkoon sitten kysymyksessä pääristiriita tahi toisarvoinen ristiriita? Ei, niinkään ei saa tehdä. Jokaisen ristiriidan eri puolet kehittyvät epätasaisesti. Joskus näyttää tasapaino vallitsevan niiden välillä, mutta se on vain väliaikainen ja suhteellinen tila; perustila on epätasainen kehitys. Ristiriidan kahdesta puolesta on toinen ehdottomasti pääasiallinen puoli, toinen toisarvoinen. Pääasiallinen puoli on se, joka esittää ristiriidassa johtavaa osaa. Olioiden ja ilmiöiden luonteen määrää suurin piirtein ristiriidan pääasiallinen puoli, joka on hallitsevassa asemassa.

Mutta sellainen ristiriidan eri puolien tila ei ole muuttumaton — ristiriidan pääasiallinen samoin kuin ei-pääasiallinenkin puoli muuttuvat toisikseen, mikä muuttaa vastaavasti myös

ilmiöiden luonnetta. Jos tietyssä prosessissa tahi ristiriidan tietyssä kehitysvaiheessa sen pääasiallinen puoli on A ja ei-pääasiallinen puoli B, niin toisessa kehitysvaiheessa tai toisessa kehitysprosessissa puolien asema vaihtuu — se vaihtuu ilmiön kehitysprosessissa esiintyvän ristiriidan molempien taistelevien puolien voimasuhteen muuttumisen asteesta riippuen.

Sanomme usein, että »uusi tulee vanhan tilalle». Uuden tulo vanhan tilalle on maailmankaikkeuden yleinen ja vääjäämätön laki. Ilmiön muuttuminen toiseksi harppauksena, joka tapahtuu erilaisissa muodoissa, ilmiön omasta luonteesta ja sitä ympäröivistä olosuhteista johtuen — se onkin uuden tulemista vanhan tilalle. Jokaiseen ilmiöön sisältyy uuden ja vanhan välinen ristiriita, joka aiheuttaa monitahoisen ja mutkikkaan taistelun. Tämän taistelun tuloksena on, että uusi kasvaa ja kohoaa johtavaksi; vanha sitävastoin vähenee ja muuttuu kuoleentuvaksi. Kun uusi pääsee voitolle vanhasta, muuttuu vanha ilmiö laatuineen uudeksi ilmiöksi omine uusine laatuineen. Tästä johtuu, että olioiden tai ilmiöiden laadun määrää ristiriidan pääasiallinen puoli, joka on hallitsevassa asemassa. Kun hallitsevassa asemassa oleva ristiriidan pääasiallinen puoli muuttuu, muuttuu vastaavasti myös ilmiön laatu.

Kapitalismi, joka on toisarvoisessa asemassa vanhassa feodaalilyhteiskunnassa, muuttuu kapitalistisessa yhteiskunnassa hallitsevaksi voimaksi; vastaavasti muuttuu myös yhteiskunnan luonne, se muuttuu feodaalisesta kapitalistiseksi. Feodalismi muuttuu uudessa kapitalistisessa yhteiskunnassa menneisyydessä hallinneesta voimasta toisarvoiseksi ja tuhoutuu siten vähitellen. Niin on tapahtunut mm. Englannissa ja Ranskassa. Tuotantovoimien kehittyessä porvaristo muuttuu edistyksellistä osaa esittäneestä uudesta luokasta vanhaksi, taantumuksellista osaa esittäväksi luokaksi, proletariaatti kukistaa sen vihdoin ja siitä tulee pakkoluovutuksen kautta omaisuutensa menettänyt ja valtaa vailloleva luokka. Tämäkin luokka

häviää aikaa myöten. Proletariaatti, joka suuresti ylittää porvariston lukumäärältään ja kasvaa samanaikaisesti porvariston kanssa, mutta on sen vallan alainen, edustaa uutta voimaa. Ollen alussa porvaristosta riippuvaisessa asemassa se kasvaa vähitellen, vahvistuu ja muuttuu riippumattomaksi luokaksi, joka esittää johtavaa osaa historiassa, luokaksi, joka loppujen lopuksi tulee valtaan ja muuttuu hallitsevaksi luokaksi. Tällöin muuttuu yhteiskunnan luonne — se muuttuu vanhasta kapitalistisesta yhteiskunnasta uudeksi, sosialistiseksi. Sellainen on tie, jonka Neuvostoliitto on jo kulkenut ja jota kaikki muut maat tulevat väistämättä kulkemaan.

Mitä Kiinaan tulee, niin imperialismi esittää pääosaa sen puolisiirtomaaksi muuttamisen ristiriitaisessa prosessissa. Imperialismi sortaa Kiinan kansaa, Kiina on muuttunut riippumattomasta maasta puolisiirtomaaksi. Mutta tilanne muuttuu väistämättä: taistelujen kestäessä tulevat ne voimat, jotka ovat kasvaneet Kiinan kansan keskuudessa proletariaatin johdolla, varmasti muuttamaan Kiinan puolisiirtomaasta riippumattomaksi valtioksi, ja imperialismi kukistetaan. Vanha Kiina muuttuu väistämättä uudeksi Kiinaksi.

Vanhan Kiinan muuttamiseen uudeksi sisältyy muutos sekä vanhojen feodaalisten voimien että uusien, kansan voimien asemassa. Vanha feodaalinen tilanherraluokka kukistetaan, se muuttuu hallitsevasta luokasta alistetuksi luokaksi ja häviää vähitellen. Kansa sitävastoin muuttuu proletariaatin johdolla alistetusta hallitsevaksi. Tällöin muuttuu kiinalaisen yhteiskunnan luonne, ts. vanha, puolisiirtoma- ja puolifeodaalinen yhteiskunta muuttuu uudeksi, demokraattiseksi.

Samansuuntaisia muutoksia on jo tapahtunut menneisyydessä. Mantšujen hallitsijasuku, joka hallitsi Kiinassa lähes 300 vuotta, kukistettiin vuoden 1911 vallankumouksen aikana

ja Sun Jat-senin johtama vallankumouksellinen »Tungmeng-huei» oli pääsemässä voitolle. Vuosien 1924—1927 vallankumouksellisessa sodassa muuttuivat kuomintangin ja kommunistisen puolueen yhdistyneet voimat etelä-Kiinassa heikoista voimakkaiksi ja saavuttivat voiton Pohjoisella sotaretkellä, ja muinoin niin pelottavat pohjoiset militaristit kukistettiin. Vuonna 1927 kommunistisen puolueen johtamat kansan voimat hupenivat jyrkästi kuomintangilaisen taantumuksen niille antamista iskuista, mutta puhdistettuaan rivinsä opportunistista ne kasvoivat ja lujittuivat vähitellen uudelleen. Kommunistisen puolueen johtamalla vallankumouksellisilla tukialueilla talonpojat muuttuivat vallanalaisista valtiaksi, ja tilanherrojen muutos tapahtui päinvastaiseen suuntaan. Niin maailmassa tapahtuu alituista vanhan vaihtumista uuteen, alituista vanhan häviämistä ja uuden ilmaantumista, vanhan sortumista ja uuden kehittymistä.

Vallankumoustaistelussa saavat vaikeudet joskus yliotteen suotuisista olosuhteista. Tässä tapauksessa vaikeudet ovat riskiriidan pääasiallisena puolena ja suotuisat olosuhteet toisarvoisena. Mutta vallankumouksellisten ponnistuksin onnistutaan vaikeudet vähitellen voittamaan, luomaan uusi suotuisa tilanne, ja silloin epäsuotuisa asema väistyy suotuisan tieltä. Niin oli Kiinassa vallankumouksen tappion jälkeen vuonna 1927, niin kävi Kiinan Punaisen armeijan Pitkän marssin aikana. Nykyisessäkin kiinalais-japanilaisessa sodassa Kiina on jälleen vaikeassa asemassa, mutta me voimme muuttaa sen, saada aikaan perinpohjaisen muutoksen kiinalaisen ja japanilaisen osapuolen asemassa. Päinvastaisessa tapauksessa voi suotuisa tilanne muuttua epäsuotuisaksi, jos vallankumoukselliset tekevät virheitä. Vuosien 1924—1927 vallankumouksessa saavutettu voitto muuttui tappioksi. Vuonna 1934 menetettiin viimeisetkin vallankumoukselliset tukialueet, jotka oli perustettu useissa etelä-Kiinan maakunnissa vuoden 1927 jälkeen.

Samoin on ristiriidan laita silloin kun tieteitä opiskeltaessa liikutaan tietämättömydestä tietoon. Alussa, jolloin me vasta ryhdymme marxilaisuuden opiskeluun, on olemassa ristiriita meidän tietämättömyytemme tai rajoitetun tietomme ja marxilaisuuden tuntemuksen välillä. Mutta ahkerasti opiskelemalla voidaan tietämättömyys muuttua tiedoksi, vähäiset tiedot syvällisiksi, avuttomuus marxilaisuuden soveltamisessa sen vaapaaksi soveltamiseksi.

Joku arvelee, että on olemassa ristiriitoja, joihin edellä sanottu ei ole lainkaan ulotettavissa. Esimerkiksi, jos tuotantovoimien ja tuotantosuhteiden välisessä ristiriidassa pääasiallinen puoli on tuotantovoimat, teorian ja käytännön välisessä ristiriidassa pääasiallinen puoli on käytäntö, taloudellisen perustan ja päällysrakenteen välisessä ristiriidassa pääasiallinen puoli on taloudellinen perusta, niin eri puolien asema ei muka voi lainkaan vaihtua. Tällainen käsitys on ominainen mekanistiselle, mutta ei dialektiselle materialismille. Tuotantovoimat, käytäntö ja taloudellinen perusta esiintyvät tietenkin yleensä ratkaisevassa pääosassa, ja ken tätä ei tunnusta, hän ei ole materialisti. Mutta myönnettävä on myös, että tietyissä olosuhteissa myös tuotantosuhteet, teoria ja päällysrakenne esiintyvät ratkaisevassa pääosassa. Silloin kun tuotantovoimat eivät voi ilman tuotantosuhteiden muutosta kehittyä edelleen, alkaa tuotantosuhteiden muutos esittää ratkaisevaa pääosaa. Silloin kun, Leninin sanoja käyttäen, »ilman vallankumouksellista teoriaa ei voi olla vallankumouksellista liikettä»¹⁵, alkaa vallankumouksellisen teorian luominen ja levittäminen esittää ratkaisevaa pääosaa. Kun on suoritettava jokin teko (yhden tekevää minkäläinen), mutta sitä varten ei ole tiettyä suuntausta, menetelmää, suunnitelmaa eikä ohjetta, silloin tulee suuntauksen, menetelmän, suunnitelman tai ohjeen määrittelemisestä ratkaiseva pääasia. Kun poliittinen, sivistyksellinen jne. päällysrakenne häiritsee taloudellisen perustan kehitystä, silloin

poliittisista ja sivistyksellisistä uudistuksista tulee ratkaiseva pääasia. Sotivatko nämä ajatukset materialismia vastaan? Eivät. Mehän myönnämme, että historiallisen kehityksen yleisessä kulussa aineellinen alkuperuste määrää henkisen, yhteiskunnallinen oleminen määrää yhteiskunnallisen tajunnan, mutta samalla me myönnämme ja meidän täytyy myöntää henkisen alkuperusteen vaikuttavan takaisin yhteiskunnalliseen olemiseen ja päällysrakenteen vaikuttavan takaisin taloudelliseen perustaan. Tällä me emme riko materialismia vastaan, vaan hyljätessämme mekanistisen materialismin puolustamme dialektista materialismia.

Jos tutkittaessa kysymystä ristiriitojen omalaatuisuudesta kieltäydytään tarkastelemasta kahta sellaista ongelmaa kuin ovat pääasialliset ja ei-pääasialliset ristiriidat kyseisessä prosessissa sekä pääasiallinen ja ei-pääasiallinen puoli ristiriidassa, ts. jos kieltäydytään tarkastelemasta näitä ristiriidoissa esiintyviä eroavaisuuksia, niin se merkitsee, että vaivutaan abstraktioon eikä pystytä konkreettisesti ymmärtämään, mitä ristiriidoissa tapahtuu eikä kyetä löytämään ristiriitojen ratkaisun oikeata menetelmää. Nämä ristiriidoissa esiintyvät eroavaisuudet, nämä niiden erikoispiirteet saavat selityksensä ristiriidan eri puolien kehityksen epätasaisuudesta. Maailmassa ei mikään kehity ehdottoman tasaisesti ja meidän on taisteltava tasaisuuden eli tasapainon teoriaa vastaan. Ristiriidan eri puolien kehityksen epätasaisuudessa ja niissä muutoksissa, joita ristiriidan pääasiallinen ja ei-pääasiallinen puoli kehitysprosessissa koskevat, ilmenee samalla juuri uuden, vanhan tilalle tulevan, voima. Epätasaisuuden erilaisten tilojen tutkiminen ristiriitojen kehityksessä, pääasiallisten ja ei-pääasiallisten ristiriitojen, ristiriidan pääasiallisen ja ei-pääasiallisen puolen tutkiminen on eräs tärkeä menetelmä, jonka avulla vallankumouksellinen puolue määrittelee oikein poliittisen ja sotilaallisen

strategiansa ja taktiikkansa ja jonka tulee olla kaikkien kommunistien tarkkaavaisen huomion esineenä.

5. Vastakohtien samuus ja taistelu

Selvitettyämme itsellemme kysymyksen ristiriidan yleisyydestä ja omalaatuisuudesta meidän on siirryttävä tutkimaan kysymystä vastakohtien samuudesta ja niiden taistelusta.

Samuus, ykseys, yhteneväisyys, yhteenpumontuminen, molemminpuolinen toistensa läpäiseminen, molemminpuolinen riippuvaisuus (eli molemminpuolinen toistensa edellyttäminen), keskinäinen yhteys ja vuorovaikutus — kaikki nämä ovat vain erilaisia nimityksiä yhdelle ja samalle käsitteelle, joka rajoittuu kahteen seikkaan:

1) jokaisen ilmiöiden kehitysprosessissa esiintyvän ristiriidan kumpikin puoli edellyttää toisen, itselleen vastakkaisen puolen olemassaoloa, samalla kun molemmat puolet ovat yhdessä;

2) kumpikin vastakkainen puoli muuttuu tietyissä olosuhteissa omaksi vastakohdakseen.

Tätä juuri sanotaankin samuudeksi.

Lenin sanoo: »Dialektiikka on oppia siitä, miten vastakohtat voivat olla tai ovat samoja (tulevat samoiksi), — millaisten olosuhteiden vallitessa ne ovat samoja, muuttuen toisikseen, miksei ihmisjärki saa ottaa näitä vastakohtia kuolleina, jäähmettyneinä, vaan ne on otettava elävinä, ehdollisina, liikkuvina, toisikseen muuttuvina»¹⁶.

Mitä nämä Leninin sanat tarkoittavat?

Vastakohtat ovat kaikissa prosesseissa aina toisensa poisulkevia, keskenään taistelevia, toisilleen vastakkaisia. Mainitutlaiset ristiriitaiset puolet sisältyvät maailman kaikkien ilmiöiden kehitysprosesseihin ja myös ihmisten ajatteluun. Poikkeuksia ei tässä ole. Yksinkertaisessa prosessissa on vain yksi pari vastakohtia, mutkikkaissa niitä on enemmän. Nämä

vastakohtaparit joutuvat vuorostaan ristiriitaan keskenään. Sellainen on objektiivisen maailman kaikkien ilmiöiden ja inhimillisen ajattelun luonne, siten syntyy niiden liikunta.

Osoittautuu, että vastakohtat ovat kaikkea muuta kuin samoja, ne eivät ole läheskään yhtä; miksi me sitten puhumme niiden samuudesta eli ykseydestä?

Kysymys on siitä, että ristiriitaiset puolet eivät voi olla olemassa toisistaan eristettyinä. Jos toinen vastakkaisista, ristiriitaisista puolista puuttuu, katoavat myös toisen puolen olemassaolon edellytykset. Ajatelkaahan: voiko jokin toisilleen vastakkaisista ilmiöistä tai ihmistajunnassa syntyvistä merkitykseltään vastakkaisista käsitteistä olla olemassa yksinään? Ilman elämää ei ole kuolemaa; ilman kuolemaa ei ole elämää. Ilman yläpuolta ei ole alapuolta, ilman alapuolta ei ole yläpuolta. Ilman onnettomuutta ei ole onnea; ilman onnea ei ole onnettomuutta. Ilman helppoa ei ole vaikeata; ilman vaikeata ei ole helppoa. Ilman tilanherraa ei ole vuokraviljelijää; ilman vuokraviljelijää ei ole tilanherraa. Ilman porvaristoa ei ole proletariaattia; ilman proletariaattia ei ole porvaristoa. Ilman imperialistista kansallisuussortoa ei ole siirtomaita eikä puolisiirtomaita; ilman siirtomaita ja puolisiirtomaita ei ole imperialistista kansallista sortoa. Niin on kaikkien vastakohtien laita. Tietyissä olosuhteissa ne ovat toisaalta vastakkain, mutta toisaalta ovat toisiinsa sidotut, läpäisseet toisensa, toisistaan riippuvat. Tätä juuri nimitetäänkin samuudeksi. Kaikille vastakkaisille puolille on tietyissä olosuhteissa ominaista ei-samuus, ja senvuoksi niitä nimitetäänkin vastakohtiksi. Mutta samalla niiden välillä vallitsee samuus, ja siitä syystä ne ovat sidotut toisiinsa. Juuri tätä koskevat Leninin sanat, että dialektiikka tutkii, »miten vastakohtat voivat olla tai ovat samoja (tulevat samoiksi) . . . » Miten voivat olla? Siitä syystä, että ne ovat toistensa olemassaolon ehtoja. Sellainen on »samuus»-käsitteen ensimmäinen merkitys.

Mutta riittääkö, kun sanotaan, että ristiriidan molemmat puolet ovat toistensa edellytyksiä, että niiden välillä vallitsee samuus ja ne senvuoksi ovat olemassa yhtenä? Ei riitä. Asia ei rajoitu siihen, että ristiriidan molemmat puolet ovat toistensa edellytyksiä: vielä tärkeämpi on se seikka, että vastakohtat muuttuvat toisikseen. Se merkitsee, että kumpikin ilmiölle ominaisista vastakkaisista puolista muuttuu tietyissä olosuhteissa vastakohtakseen, siirtyy asemaan, jossa sitä vastassa oleva puoli on. Sellainen on »vastakohtien samuus»-käsitteen toinen merkitys.

Miten tässäkin on olemassa samuus? Katsokaamme: proletariaatti muuttuu vallankumouksen kautta alistetusta luokasta hallitsevaksi, ja siihen saakka hallitsevana ollut porvaristo muuttuu alistetuksi luokaksi, siirtyy asemaan, jossa sen vastapuoli oli ennen. Neuvostoliitossa on näin jo tapahtunut, niin tulee käymään koko maailmassa. Herää kysymys: miten tällaiset muutokset voisivat tapahtua, ellei näillä vastakohtilla olisi ollut tietyissä olosuhteissa yhteyttä ja samuutta?

Kuomintang, joka Kiinan uuden historian tietyssä vaiheessa oli esittänyt tiettyä edistyksellistä osaa, siirtyi sille ominaisen luokkaluonteen ja imperialismin lupausten johdosta (nämä ovat olosuhteita) vuoden 1927 jälkeen vastavallankumouksen tielle, mutta kiinalais-japanilaisten ristiriitojen kärjistymisen ja kommunistisen puolueen noudattaman yhteisrintamapolitiikan johdosta (nämä ovat olosuhteita) sen oli pakko puoltaa Japanille tehtävää vastarintaa. Toisikseen muuttuvien vastakohtien välillä vallitsee tietty samuus.

Meidän suorittamamme agraarivallankumouksen prosessi on ja tulee olemaan tällaista: maan omistava tilanherrojen luokka muuttuu maata vailla olevaksi luokaksi, ja maata vailla olevista talonpojista tulee maata saaneita pienomistajia. Omistaminen ja omistamattomuus, hankkiminen ja pois ottaminen ovat tietyissä olosuhteissa keskenään toisiinsa sidotut, niiden välillä

vallitsee samuus. Sosialismin olosuhteissa talonpoikien yksityisomistus muuttuu vuorostaan yhteisomistukseksi sosialistisessa maataloudessa. Näin on jo tapahtunut Neuvostoliitossa ja niin tulee tapahtumaan koko maailmassa. Yksityisomistuksen ja yhteisomistuksen välillä on silta, joka vie rannalta toiselle; filosofiasa sitä nimitetään samuudeksi, toisikseen muuttumiseksi, toistensa läpäisemiseksi.

Proletariaatin diktatuurin eli kansan diktatuurin lujittaminen merkitsee edellytysten valmistelua tämän diktatuurin lopettamiselle ja siirtymistä korkeammalle asteelle, jolloin valtio sellaisenaan katoaa. Kommunistisen puolueen perustaminen ja kehittyminen merkitsee edellytysten valmistelua kommunistisen puolueen ja yleensä kaikkien poliittisten puolueiden katoamiselle. Kommunistisen puolueen johtaman vallankumouksellisen armeijan perustaminen ja vallankumouksellisen sodan käynti merkitsee edellytysten valmistelua sodan lopettamiselle aini-aaksi. Siinä on kokonainen joukko vastakohtia, jotka samalla edellyttävät toisiaan.

Tunnettua on, että sota ja rauha ovat toisikseen muuttuvia ilmiöitä. Sodan tilalle tulee rauha. Ensimmäinen maailmansota muuttui sodanjälkeiseksi rauhaksi. Kansalaissota on Kiinassa nyt päättynyt ja rauha on tullut maahan. Rauhan tilalle tulee sota; vuonna 1927 kuomintangin ja kommunistisen puolueen yhteistyö muuttui sodaksi. Mahdollista on, että nykyinenkin kansainvälisissä suhteissa vallitseva rauhantila muuttuu toiseksi maailmansodaksi. Mistä syystä näin tapahtuu? Siitä syystä, että sellaiset ristiriitaiset ilmiöt kuin sota ja rauha ovat luokkayhteiskunnassa tietyissä olosuhteissa toisiinsa sidotut.

Kaikki vastakohtat ovat yhteydessä keskenään, eikä siinä kaikki, että ne tietyissä olosuhteissa ovat olemassa yhtenä, ne muuttuvat toisten tiettyjen ehtojen vallitessa toisikseen, — sellainen on »vastakohtien samuus»-käsitteen merkitys kaikessa laajuudessaan. Juuri tästä Lenin puhuu: »...miten vasta-

kohdat voivat olla ja ovat samoja (tulevat samoiksi), — mil-
laisten olosuhteiden vallitessa ne ovat samoja, muuttuen toi-
sikseen . . . »

» . . . miksei ihmisjärki saa ottaa näitä vastakohtia kuollei-
na, jähmettyneinä, vaan ne on otettava elävinä, ehdollisina,
liikkuvina, toisikseen muuttuvina? » Siksi, että sellaisia ovat
todellisuudessa objektiivisesti olemassa olevat oliot ja ilmiöt.
Objektiivisesti olemassa olevan ilmiön ristiriitaisten puolien
ykseys eli samuus ei ole milloinkaan kuollut, jähmettynyt, vaan
se on elävä, ehdollinen, liikkuva, väliaikainen, suhteellinen.
Kaikki vastakohdat muuttuvat tiettyjen ehtojen vallitessa toi-
sikseen, ja tämän seikan heijastumaa inhimillisessä ajattelussa
on marxilainen dialektis-materialistinen maailmankatsomus.
Vain nykyiset ja aikaisemmat taantumuksellisesti hallitsevat
luokat ja niiden palveluksessa oleva metafysiikka ei tarkastele
vastakohtia elävinä, ehdollisina, liikkuvina, toisikseen muuttu-
vina, vaan tarkastelee niitä kuolleina ja jähmettyneinä, levit-
täen kaikkialle tätä virheellistä katsomusta ja johtaen kansan-
joukkoja harhaan pitkittääkseen herruuttaan. Kommunistien
tehtävänä on taantumuksellisten ja metafysiikkajoukkojen virheellis-
ten aatteiden paljastaminen, ilmiöille ominaisen dialektiikan
selvittäminen, myötävaikuttaminen ilmiön muuttumiseen toi-
seksi, uudeksi, vallankumouksellisten päämäärien saavuttamisen
vuoksi.

Kun me sanomme, että tietyissä olosuhteissa vallitsee vasta-
kohtien ykseys, tarkoitamme sillä, että nämä vastakohdat
ovat konkreettisia, reaalisia ja että myös niiden muuttuminen
toisikseen on reaalista ja konkreettista. Jos tarkastelemme
taruissa esiintyviä muuttumisia, kuten esimerkiksi kirjan »Šan
hai tšing»¹⁷ tarussa, joka kertoo kuinka Kua Fu juoksi
auringon perässä, tarussa, joka kertoo kuinka sankari Ji ampui
jousella yhdeksän aurinkoa ja joka on kirjassa »Huai Nan-
tse»¹⁸, Sun Vu-kungin 72 muodonvaihdosta kirjassa »Si ju-

tši»¹⁹ sekä henkien ja kettujen muuttumista ihmiseksi kirjassa »Liao Tšai tši ji»²⁰ jne. — niin vastakohtien muuttumiset toisikseen ovat noissa taruissa naiveja, mielikuvituksellisia muutumisia, ihmisten subjektiivisen mielikuvituksen tuotetta, joka on syntynyt lukemattomien ja monenlaisten reaalisten vasta-kohtien muutosten vaikutuksesta — mutta ne eivät ole suinkaan konkreettisissa ristiriidoissa esiintyneitä reaalisia muutoksia. Marx on sanonut: »Kaikenlainen mytologia voittaa, alistaa ja muodostelee luonnonvoimia mielikuvituksessa ja mielikuvituksen avulla; se katoaa niin ollen silloin, kun näitä luonnonvoimia todella hallitaan»²¹. Vaikka nuo myyteissä (ja saduissa) esiintyvät kertomukset lukemattomista muutoksista saattavat tuottaa ihmisille mielihyvää kuvaillessaan, kuinka ihmiset voittavat luonnonvoimia, ja vaikka parhaat niistä ovat sitäpaitsi »iki-ihania» (Marx), niin myyttejä ei ole lainkaan luotu vastakohtien ykseydestä ja taistelusta syntyneiden konkreettisten tilanteiden pohjalla, ja siitä syystä ne eivät ole todellisuuden tieteellistä heijastumaa. Tämä merkitsee, että myyteissä tai saduissa ristiriitoja muodostavilla puolilla ei ole ollut reaalista ykseyttä, vaan niiden ykseys on ollut kuviteltua. Marxilainen dialektiikka sitävastoin heijastelee tieteellisesti reaalisisissa muutoksissa ilmenevää ykseyttä.

Miksi muna voi muuttua kananpoikaseksi, mutta kivi ei voi muuttua kananpoikaseksi? Miksi sodan ja rauhan välillä on keskinäinen yhteys, mutta sodan ja kiven välillä ei sellaista keskinäistä yhteyttä ole? Miksi ihminen voi synnyttää ainoastaan ihmisen eikä mitään muuta? Tässä ei ole kysymys mistään muusta kuin siitä, että vastakohtien ykseys on mahdollinen vain tiettyjen välttämättömien ehtojen vallitessa. Ilman tiettyjä välttämättömiä ehtoja ei minkäänlaista ykseyttä voi olla.

Miksi vuoden 1917 porvarillis-demokraattinen helmikuun vallankumous Venäjällä muuttui välittömästi proletaariseksi, sosialistiseksi vallankumoukseksi, mutta Ranskan porvarillinen

vallankumous ei muuttunut välittömästi sosialistiseksi ja vuoden 1871 Pariisiin Kommuuni kärsi lopulta tappion? Miksi Mongolia ja keski-Aasia, joissa vallitsee paimentolaisuus, siirtyvät siellä vallitsevasta paimentolaisuudesta välittömästi sosialismiin? Miksi Kiinan vallankumous voi sivuuttaa kapitalistisen tien ja siirtyä välittömästi sosialismiin, miksi se voi olla kulkematta länsimaiden vanhaa historiallista tietä, kokematta porvarillisen diktatuurin väinettä? Kaikkea tätä ei selitetä millään muulla kuin kunkin kauden konkreettisilla olosuhteilla. Jos ilmiön kehitymisprosessissa ovat tietyt välttämättömät edellytykset jo kypsyneet, niin ilmaantuu tiettyjä vastakohtia, ja nämä vastakohtat (yksi tai useampi pari) edellyttävät toisiaan ja muuttuvat toisikseen. Muutoin se ei olisi mahdollista.

Niin on samuutta koskevan kysymyksen laita. Mitä sitten on taistelu? Mikä on samuuden ja taistelun keskinäissuhde?

Lenin sanoo: »Vastakohtien ykseys (yhtenäisyys, samuus, yhtäläinen vaikutus) on ehdollista, väliaikaista, ohimenevää, suhteellista. Toisensa poissulkevien vastakohtien taistelu on absoluuttista, samoin kuin kehitys, liike on absoluuttista»²².

Mistä Lenin tässä puhuu?

Siitä, että kaikilla prosesseilla on alku ja loppu, kaikki ne muuttuvat vastakohtikseen. Kaikkien prosessien muuttumattomuus on suhteellista, kun taas niiden muuttuvuus, joka ilmenee prosessien muuttumisena toiseksi, on absoluuttista.

Jokaiselle ilmiölle on sen liikunnassa ominaista kaksi tilaa: suhteellisen levon tila ja ehdottoman muutoksen tila. Nämä kaksi tilaa aiheutuvat ilmiöön itseensä sisältyvien kahden vastakkaisen alkuperusteen keskinäisestä taistelusta. Kun ilmiö on liikunnassaan ensinmainitussa tilassa, kokee se vain määrällisiä, mutta ei laadullisia muutoksia, ja tämä ilmenee näennäisenä lepona. Mutta kun ilmiö on liikunnassaan jälkimmäi-

sessä tilassa, niin siitä johtuen, että määrälliset muutokset sen ollessa ensimmäisessä tilassa ovat jo saavuttaneet tietyn korkeimman pisteen, siinä tapahtuu ykseyden jakautuminen, syntyy laadullinen muutos, joka esiintyy nähtävinä muutoksina. Jokapäiväisessä elämässä havaitsemamme ykseys, kiinteys, liitto, sopusointu, pysyvyys, tasapaino, pysähdystila, lepo, muuttumattomuus, tasaisuus, vakaantuneisuus, vetovoima jne. — kaikki tämä on vain ilmausta olioista, jotka ovat määrällisten muutosten tilassa, kun taas ykseyden jakautuminen ja kiinteyden, liiton, sopusoinnun, pysyvyyden, tasapainon, pysähdystilan, levon, muuttumattomuuden, tasaisuuden, vakaantuneisuuden ja vetovoiman häiriintyminen ja niiden muuttuminen päinvastaiseksi tilaksi on ilmausta olioista, jotka ovat laadullisten muutosten tilassa, muutosten, jotka tapahtuvat prosessin muuttuessa toiseksi. Oliot ja ilmiöt muuttuvat väistämättömästi ensimmäisestä tilasta toiseen, vastakohtien taistelu esiintyy kummassakin tilassa, mutta ristiriidan ratkaisu tapahtuu toisen tilan kautta. Tämän vuoksi on vastakohtien ykseys ehdollista, väliaikaista, suhteellista, mutta toisensa poissulkevien vastakohtien taistelu ehdotonta.

Edellä sanoimme, että vastakohtien välillä on samuus, ja tästä syystä ne voivat olla yhdessä ja muuttua toisikseen; kaikki riippuu olosuhteista, ts. tiettyjen edellytysten vallitessa voivat vastakohdat tulla yhteen ja muuttua toisikseen; ilman näitä tiettyjä ehtoja on vastakohtien muodostuminen mahdotonta, mahdotonta on niiden yhdessäolo ja muuttuminen toisikseen. Vastakohtien ykseys muodostuu vain tietyissä olosuhteissa ja tämän vuoksi ykseys on mahdollista, suhteellista. Samalla sanomme, että vastakohtien taistelu leimaa koko prosessin alusta loppuun saakka ja johtaa tietyn prosessin muuttumiseen toiseksi. Vastakohtien taistelu esiintyy kaikkialla poikkeuksetta, ja se on siis ehdoton, absoluuttinen.

Ehdollisen ja suhteellisen ykseyden yhdistyminen ehdotto-

maan ja absoluuttiseen taisteluun muodostaa kaikkien ilmiöiden ristiriitaisen liikunnan.

Me kiinalaiset sanomme usein: »Vastakkaisia, mutta synnyttävät toisiaan»²³. Se merkitsee, että vastakohtien välillä on ykseys. Näihin sanoihin sisältyy dialektiikka, ja ne ovat ristiriidassa metafysiikan kanssa. »Vastakkaisia» merkitsee, että vastakohtat sulkevat toisensa pois tai sotivat keskenään; »synnyttävät toisiaan» merkitsee, että vastakohtat ovat tietyissä olosuhteissa toisiinsa sidotut ja tulevat yhdeksi. Mutta ykseyden sisällä käydään taistelua ja ilman taistelua ei ole ykseyttä.

Ykseydessä on taistelu, omalaatuissa yleinen, yksityisessä yhteinen; Leninin sanoja käyttäen: »... suhteellisessa on absoluuttinen»²⁴.

6. Antagonismin paikka ristiriitojen joukossa

Vastakohtien taistelun ongelmaa tarkasteltaessa herää kysymys, mitä antagonismi on. Vastaamme tähän kysymykseen: antagonismi on eräs vastakohtien taistelun muodoista, mutta ei sen yleinen muoto.

Ihmiskunnan historia tuntee luokkienvälisen antagonismin, joka on vastakohtien taistelun erikoislaatuinen ilmaus. Jos puhutaan riistäjäluokan ja riistettyjen luokan välisestä ristiriidasta, niin nämä molemmat toisiaan vastassa olevat luokat ovat pitkän ajan kuluessa rinnakkain samassa yhteiskunnassa niin orjanomistaja, feodaali- kuin kapitalistisessakin yhteiskunnassa. Ne taistelevat keskenään, mutta vasta silloin kun niiden välisen ristiriidan kehitys saavuttaa tietyn vaiheen, saa tämä taistelu avoimen antagonismin luonteen, joka kehitysprosessissaan purkautuu vallankumoukseksi. Samalla tavoin tapahtuu rauhan muuttuminen sodaksi luokkayhteiskunnassa.

Pommissa — ennen sen räjähtämistä — ovat vastakohtat

tiettyjen olosuhteiden johdosta väliaikaisesti rinnakkain ja yhdessä. Vasta uusien edellytysten ilmaantuessa (sytytys) tapahtuu räjähdys. Samantapainen on tilanne kaikissa niissä luonnonilmiöissä, joissa vanhan ristiriidan ratkaisu ja uuden synty tapahtuvat lopulta avoimen yhteentörmäyksen muodossa. Tämän seikan ymmärtäminen on hyvin tärkeää. Se auttaa meitä käsittämään, että vallankumoukset ja vallankumoukselliset sodat ovat luokkayhteiskunnassa väistämättömiä ja että ilman niitä ei ole mahdollista suorittaa harppausta yhteiskunnan kehityksessä, ei ole mahdollista kukistaa taantumuksellista hallitsevaa luokkaa, jotta kansa ottaisi vallan omiin käsiinsä. Kommunistien tulee paljastaa taantumuksellisten valhepropaganda, joka väittää, että yhteiskunnallinen vallankumous on tarpeeton ja mahdoton. Kommunistien tulee pitää lujasti kiinni marxilais-leniniläisestä yhteiskunnallisen vallankumouksen teoriasta ja autettava kansaa ymmärtämään, että yhteiskunnallinen vallankumous on sekä aivan välttämätön että täysin mahdollinen. Koko ihmiskunnan historia ja Neuvostoliitossa saavutettu voitto vahvistavat tämän tieteellisen totuuden.

Meidän on kuitenkin tutkittava konkreettisesti vastakohtien taistelun erilaisia ilmauksia eikä sallittava edellä määritellyn näkökohdan sopimatonta kytkemistä kaikkiin ilmiöihin. Ristiriidat ja taistelu ovat yleisiä, ehdottomia, mutta ristiriitojen ratkaisumenetelmät, ts. taistelun muodot ovat erilaisia ristiriitojen erilaisesta luonteesta johtuen. Toisilla ristiriidoilla on avoimen antagonismin luonne, toisilla ei. Ilmiöiden konkreettista kehitystä vastaavasti kehittyvät eräät alkujaan ei-antagonistiset ristiriidat antagonistisiksi, kun taas eräät alkujaan antagonistiset ristiriidat kehittyvät ei-antagonistisiksi.

Ristiriidat oikeiden ja virheellisten katsomusten välillä kommunististen puolueiden riveissä luokkayhteiskunnan olosuhteissa ovat, kuten edellä jo sanottiin, puolueessa esiintyvää heijastusta yhteiskunnan luokkaristiriidoista. Alkuvaiheessa tai eri

kysymyksissä nämä ristiriidat eivät ilmene heti antagonistisina. Mutta luokkataistelun kehittyessä nämä ristiriidat voivat kehittyä antagonistisiksi. NKP(b):n historia on osoittanut meille, että ristiriidat Leninin ja Stalinin oikeiden katsomusten ja Trotskin, Buharinin ym. virheellisten katsomusten välillä eivät alkuvaiheessa vielä ilmenneet antagonistisessa muodossa, mutta sittemmin kehittyivät antagonistisiksi. Samantapaisia seikkoja on esiintynyt Kiinan Kommunistisen puolueen historiassa. Puolueessamme esiintyneet ristiriidat monien tovereiden oikeiden katsomusten ja Tšen Tu-hsiun, Tšang Kuo-taon ym. virheellisten katsomusten välillä eivät alkuvaiheessa myöskään esiintyneet antagonistisessa muodossa, mutta myöhemmin kehittyivät antagonistisiksi. Nykyisin eivät ristiriidat puolueessamme oikeiden ja virheellisten katsomusten välillä esiinny antagonistisessa muodossa, ja jos virheitä tehneet toverit osaavat korjata ne, niin nämä ristiriidat eivät pääse kehittymään antagonistisiksi. Tämän vuoksi puolueen täytyy toisaalta käydä ankaraa taistelua virheellisiä katsomuksia vastaan, mutta toisaalta antaa virheitä tehneille tovereille täysi tilaisuus niiden tajuaamiseen. Niin ollen ei liian ankara taistelu tietenkään ole tarkoituksenmukaista. Mutta jos virheitä tehneet toverit tulevat pitämään niistä kiinni ja syventämään niitä, niin nämä ristiriidat voivat kehittyä antagonistisiksi.

Taloudelliset ristiriidat kaupungin ja maaseudun välillä kapitalistisessa yhteiskunnassa (missä porvariston valvonnassa oleva kaupunki rosvoaa säälimättömästi maaseutua) ja kuomintangin valta-alueilla (missä ulkomaisen imperialismin ja Kiinan suurporvariston, compradorien, valvonnassa oleva kaupunki rosvoaa maaseutua raakalaismaisesti) ovat äärimmilleen antagonistisia. Mutta sosialismin maassa ja meidän vallankumouksellisilla tukialueillamme nämä antagonistiset ristiriidat ovat muuttuneet ei-antagonistisiksi, ja ne katoavat kommunistisessa yhteiskunnassa.

Lenin sanoo: »Antagonismi ja ristiriita eivät ole ensinkään samaa. Ensimmäinen katoaa, toinen jää olemaan sosialismin vallitessa»²⁵. Tämä merkitsee, että antagonismi on vain eräs vastakohtien taistelun muoto, mutta ei sen yleinen muoto, ja tästä syystä ei tuota nimitystä saa käyttää kaikkialla harkitsematta.

7. Loppupäätelmä

Nyt voimme tehdä lyhyen yleistyksen. Olioille ja ilmiöille ominaisen ristiriidan laki eli vastakohtien ykseyden laki on luonnon ja yhteiskunnan peruslaki ja niin ollen ajattelunkin peruslaki. Se on suoraan vastakkainen metafyyssilliselle maailmankäsitykselle. Sen selvittäminen on merkinnyt suurta valankumousta tiedon historiassa. Dialektisen materialismin kannalta katsoen ristiriidat ovat olemassa kaikissa prosesseissa, jotka tapahtuvat objektiivisissa ilmiöissä ja subjektiivisessa ajattelussa, vastakohtat leimaavat kaikkia prosesseja alusta loppuun saakka, — tässä on ristiriitojen yleisyys ja ehdottomuus. Ristiriitaisilla ilmiöillä ja kaikilla ristiriidan eri puolilla on omat erikoisuutensa — siinä on ristiriitojen omalaatuisuus ja suhteellisuus. Vastakohtille on tietyissä olosuhteissa ominaista samuus, minkä johdosta on mahdollinen niiden rinnakkainen yhdessäolo sekä niiden muuttuminen vastakohtakseen. Tässä on myös ristiriitojen omalaatuisuus ja suhteellisuus. Mutta vastakohtien taistelu on alituinen, se jatkuu niin vastakohtien yhdessäolon aikana kuin myös niiden muuttuessa toisikseen, ja erittäin selvästi nähtävänä taistelu ilmenee vastakohtadan muuttuessa toiseksi, — tässä on taas ristiriitojen yleisyys ja ehdottomuus. Tutkiessamme ristiriitojen omalaatuisuutta ja suhteellisuutta on otettava huomioon ero pääasiallisten ja ei-pääasiallisten ristiriitojen välillä, ristiriidan pääasiallisen puolen ja ei-pääasiallisen puolen välillä. Kun me tutkimme risti-

riitojen yleistä luonnetta ja vastakohtien taistelua, on otettava huomioon eroavuudet vastakohtien taistelun moninaisten muotojen välillä, muussa tapauksessa ei virheitä voida välttää.

Jos tutkimuksemme tuloksena olemme todenteolla tehneet edellä esitetyt perusajatukset itsellemme selviksi, niin pystymme nujertamaan dogmaattiset katsomukset, jotka ovat ristiriidassa marxismi-leninisin pääperiaatteiden kanssa ja tuottavat vahinkoa vallankumoukselliselle asiallemme; silloin voimme auttaa tovereitamme, joilla on kokemusta, saattamaan kokemuksensa järjestykseen, kohottamaan sen periaatteelliselle tasolle ja välttämään empirismin virheiden toistumista. Sellainen on lyhyt johtopäätös, joka seuraa suorittamastamme ristiriidan lain tarkastelusta.

Huomautuksia

¹ V. I. Lenin, Muistiinpanoja Hegelin kirjasta »Luentoja filosofian historiasta» (Filosofiset vihkot, Moskova, 1947, s. 237).

² Kts. V. I. Lenin, Kysymys dialektiikasta: »Yhden kahtiajakautuminen ja sen ristiriitaisten osien tiedostaminen (kts. Filoniita otettua lainausta Herakleitoksesta Lassallen Herakleitoksen III osan [Tiedosta] alussa) on dialektiikan ydin (eräs sen 'olemuksista', eräs sen peruserikoisuuksista tai -piirteistä, ellei perustavin)» (Filosofiset vihkot, Moskova, 1947, s. 327. — Kts. myös V. I. Lenin: Muistiinpanoja Hegelin kirjasta »Logiikan tiede»: »Lyhyesti voidaan dialektiikka määrittellä opiksi vastakohtien yhteydestä. Näin osutaan dialektiikan ytimeen, mutta se vaatii selityksiä ja kehittelyä» (Filosofiset vihkot, s. 194).

³ V. I. Lenin, Filosofiset vihkot, s. 194.

⁴ Hanin hallituskaudella tunnettu Konfutzen oppikunnan edustaja Tung Tsung-shu (vv. 179—104 e.m. a.a.) sanoi keisari Vu-tille: »Tao on taivaasta. Taivas on muuttumaton, muuttumaton on myös tao. Sanaa »tao» käyttivät vanhat kiinalaiset filosofit laajalti. Sen merkitys: »tie», »periaate», myös »laki», »lainmukaisuus».

⁵ F. Engels, Anti-Dühring I osa, Filosofia, XII. Dialektiikka. Määrä ja laatu. (Kansankulttuuri Oy. 1951, s. 127).

⁶ V. I. Lenin, »Kysymys dialektiikasta» (Filosofiset vihkot, Moskova 1947, s. 327).

⁷ F. Engels, Anti-Dühring, 1 osa, XII. Dialektiikka. Määrä ja laatu (Kansankulttuuri Oy. 1951, s. 127).

⁸ V. I. Lenin, Kysymys dialektiikasta (Filosofiset vihkot, Moskova 1947, s. 327).

⁹ Sama, s. 328.

¹⁰ Kts. V. I. Lenin, »Kommunismi». Tässä kirjoituksessa V. I. Lenin kirjoitti Bela Kunia arvostellessaan, että tämä sivuuttaa »sen, mikä on marxilaisuuden ydin, sen elävä sielu: konkreettisen tilanteen konkreettinen arvostelu» (Teokset, 31 osa, s. 143).

¹¹ Sun-tse (eli Sun Vu, jota myös nimitettiin Sun Vu-tseksi) — kuuluisa kiinalainen sotapäällikkö ja sotateoreetikko V vuosisadalla e.m.a.a. Lainaus on hänen teoksestaan »Sun-tse», luvusta »Hyökäyksen valmistelu».

¹² Vei Tšeng (580—643 m.a.) — poliitikko ja historioitsija.

¹³ »Suihutšuan» on XIV vuosisadan merkittävä kirjallinen tuote, jonka tekijänä pidetään Si Nai-ania. Tässä romaanissa kuvaillaan talonpoikaissotaa Sungin hallitsijasuvun viimeisinä vuosina. Sung Tšiang on romaanin päähenkilö. Tšutšiatšuangin kylä oli lähellä Liangšanpota — talonpoikaissodan tukialuetta.

¹⁴ V. I. Lenin, »Vielä kerran ammattiliitoista, nykyhetkestä sekä Trotskin ja Buharinin virheistä» (Teokset, 32. osa, s. 72).

¹⁵ V. I. Lenin, »Mitä on tehtävä?» (Teokset, 5. osa, s. 341).

¹⁶ V. I. Lenin, Muistiinpanoja Hegelin kirjasta »Logiikan tiede» (Filosofiset vihkot, Moskova 1947, s. 83).

¹⁷ »Šan hai tšing» — teos Tšankon aikakaudelta (V—III vuosis. e. m.a.a.). Kua Fu on tässä kirjassa kuvattu jumalallinen olento. Siinä sanotaan: »Kua Fu lähti ajamaan aurinkoa takaa. Matkalla häntä janotti ja hän joi kahden joen — Juanghon ja Veihon vedet. Mutta ne eivät riittäneet ja hän riensi pohjoiseen juodakseen siellä tarpeekseen Suuresta merestä. Mutta hän ei jaksanut juosta sinne saakka, vaan kuoli puolitiessä janoon. Hänen jälkeensä jättämä sauva muuttui metsäksi».

¹⁸ Ji — muinaiskiinalaisen tarun sankari, taitava jousiampuja. Kirjassa »Huai Nan Tse», jonka tekijä on Liu An (ylimys II vuosis. e.m.a.a.) sanotaan: »Jaon hallitessa nousi yhdellä kertaa kymmenen aurinkoa. Kaikki viljat paloivat, kaikki kasvit tuhoutuivat eikä kansalla ollut mitään syötävää. Nopeajalkaiset petoeläimet, joilla oli lohikäärmeen pää ja jotka söivät ihmisiä, pitkähampaiset hirviöt, jotka aiheuttivat tulipaloja ja vedenpaisumuksia, asuntoja hävittävät hirmumyrskylinnut, kammottavan suuret villisiat ja myrkkykäärmeet tuottivat kansalle onnettomuuksia. Jao käski Jin ampua kymmenen aurinkoa taivaalla ja hirviöt maassa... Koko kansa riemuitsi.»

¹⁹ »Si ju tši» — XVI vuosisadalla m.a. kirjoitettu romaanin. Romaanin sankari on Sun Vu-kung, taikuriapina. Se hallitsi 72 muodonmuutoksen salaisuuden ja pystyi mielensä mukaan muuttumaan pedoksi, linnuksi, kalaksi, hyönteiseksi, ruohoksi, puuksi, erilaisiksi esineiksi, ihmiseksi jne.

²⁰ »Liao Tšai tši ji» — satukokoelma, jonka on laatinut Fu Sungling XVII vuosisadalla. Se sisältää 431 kertomusta, suurimmaksi osaksi salaperäisten erakkojen ja ovelien kettujen tekemistä ihmistä.

²¹ K. M a r x, Taloustieteen arvostelua (Berlin 1954, s. 268).

²² V. I. L e n i n, Dialektiikasta (Filosofiset vihkot, Moskova 1947, s. 328).

²³ Tämä lause esiintyy ensimmäisen kerran I vuosisadalla eläneen tunnetun kiinalaisen historioitsijan Pan Kun laatimassa aikakirjassa »Tien han šu».

²⁴ V. I. L e n i n, Dialektiikasta (Filosofiset vihkot, Moskova 1947, s. 328).

²⁵ V. I. L e n i n: Huomautuksia N. I. Buharinin teokseen: »Siirtymäkauden talouselämä». (Leninski sbornik XI, Moskova 1931, s. 357.)

